

Opettajien ylläpitämät ammatilliset sosiaalisen median tilit Instagramissa

Kasvatustiede, Opettajankoulutuslaitos
pro gradu -tutkielma

Laatijat:

Polina Brendoeva

Olga Halmajärvi

Ohjaaja:

Tuire Palonen

18.12.2024

Turku

Pro gradu -tutkielma

Oppiaine: Kasvatustiede

Tekijät: Polina Brendoeva, Olga Halmajärvi

Otsikko: Opettajien ylläpitämät ammatilliset sosiaalisen median tilit Instagramissa

Ohjaaja: Yliopistotutkija, Tuire Palonen

Sivumäärä: 51 sivua, 4 liitesivua

Päivämäärä: 18.12.2024

Sosiaalisen median sisällöntuottajien yleistymisen myötä myös opettajat ovat alkaneet ylläpitämään omia ammatillisia sosiaalisen median käyttäjätilejä Instagramissa. Opettajat kertovat tileillään omasta ammatillisesta urasta, tuovat esille opettajan ammattiin liittyviä ajatuksia, jakavat omia ideoita ja resursseja sekä pitävät yhteyttä opettajakollegoihinsa ilman ajan tai paikan asettamia rajoitteita. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää opettajien motiiveja sisällöntuottamisen aloittamisen ja jatkamisen taustalla. Lisäksi tutkittiin, miten opettajat kokevat sisällöntuottajana toimimisen olevan yhteydessä heidän työhönsä. Tutkimuksessa selvitettiin myös, miten Instagramissa sisällöntuottajana toimiminen on yhteydessä oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Tutkimus toteutettiin laadullisena haastattelututkimuksena. Tutkimukseen osallistui yhdeksän opettajaa ympäri Suomea, jotka ylläpitävät ammatillista sosiaalisen median tiliä Instagramissa. Aineistonkeruun hetkellä haastateltavilla opettajilla oli suuret seuraajamäärät (600–8000). Haastattelut toteutettiin puolistrukturoituina teemahaastatteluina, jotka litteroitiin ja analysoitiin käyttämällä aineistolähtöistä ja teoriaohjaavaa sisällönanalyysia.

Tulokset osoittivat, että opettajien motiiveina sisällöntuottamisen aloittamisen ja jatkamisen taustalla olivat oman uran taltiointi, työhön liittyvän sisällön rajaaminen yhteen paikkaan ja verkostoituminen muiden opettajien kanssa. Sisällöntuottamisen myötä uusiksi motiiveiksi oli muodostunut yhteistyö yritysten kanssa sekä sosiaalisen media tarjoama mahdollisuus ammatilliseen kehitykseen ja vaikuttamiseen. Sisällöntuottamisen avulla opettajille muodostui henkilökohtainen digitaalinen portfolio omista työvuosista. Useammalla opettajalla sisällöntuottaminen oli muuttunut tavoitteellisemmaksi kaupallisten yhteistöiden kautta. Sisällöntuottamisen koettiin olevan yhteydessä opettajien ammatilliseen kehittymiseen sekä opettajien väliseen vuorovaikutukseen, sillä Instagramissa olevat opettajien tilit toimivat kuin isona opettajahuoneena. Haasteena sisällöntuottamisessa koettiin ajankäytön rajaaminen sekä paineet julkaisujen sisältöjen ja julkaisuaktiivisuuden suhteen. Opettajan itsensä lisäksi sisällöntuottaminen oli pääosin positiivisesti yhteydessä oppilaisiin sekä heidän huoltajiinsa, mutta se aiheutti opettajissa myös ristiriitaisia tunteita. Sisällöntuottamisen avulla opettajat kokivat voivansa vaikuttaa ammattiinsa liittyviin asioihin.

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että opettajia motivoi ja innosti sisällöntuottamisessa monet eri tekijät. Sisällöntuottamisen koettiin tarjoavan opettajille monipuolisesti erilaisia mahdollisuuksia ja hyötyjä opettajan työhön. Opettajien Instagram-tilit ovat yhdistelmä ammatillisen tiedon dokumentointia, verkostoitumista kollegoiden kanssa sekä luovaa sisällöntuotantoa. Lisäksi ne tuovat opettajuuden arkea lähemmäksi oppilaita, huoltajia ja muita seuraajia. Tutkimustulokset osoittavat, että kyseessä on nouseva ilmiö, joka tarjoaa monia hyviä näkökulmia kasvatustieteen tutkimuskentälle.

Avainsanat: opettaja, sisällöntuottaminen, ammatilliset sosiaalisen median tilit, Instagram, motiivit, ammatillinen kehittyminen, kaupalliset yhteistyöt, vertaistuki

Sisällysluettelo

1	Johdanto	5
2	Sosiaalinen media ja opettajien ammattietiikka	7
2.1	Instagram ja sisällöntuottajat	7
2.2	Opettajien ammattietiikka sosiaalisessa mediassa	9
3	Opettajat sisällöntuottajina ja motiivit sisällöntuottamisen taustalla	11
3.1	Opettajat sisällöntuottajina Instagramissa	11
3.2	Sisällöntuottamisen taustalla olevat motiivit	12
4	Sisällöntuottamisen yhteys opettajan työhön	14
4.1	Kaupalliset yhteistyöt ja kaupallisuus	14
4.2	Ammatillinen kehittyminen	15
4.3	Opettajien kokema vertaistuki	16
4.4	Haasteet ammatillisen sosiaalisen median tilin ylläpitämisessä	17
5	Tutkimusongelmat	20
6	Menetelmä	21
6.1	Tutkimuksen osallistujat	21
6.2	Tutkimuksen toteutus	22
6.3	Aineiston käsittely	23
7	Tulokset	26
7.1	Motiivit sisällöntuottamisen aloittamisen ja jatkamisen taustalla	26
7.1.1	Oman uran taltiointi	26
7.1.2	Työhön liittyvä sisältö	27
7.1.3	Verkostoituminen	27
7.1.4	Yhteistyö yritysten kanssa	29
7.1.5	Ammatillinen kehitys ja vaikuttaminen	30
7.2	Sisällöntuottamisen yhteys opesomea ylläpitävään opettajaan	31
7.2.1	Digitaalinen portfolio	31
7.2.2	Kaupalliset yhteistyöt	32
7.2.3	Ammatillinen kehittyminen	33
7.2.4	Vuorovaikutustilanteet ja negatiivinen palaute	34
7.2.5	Koetut haasteet opesomen ylläpitämisessä	35

7.3 Opettajien sisällöntuottamisen yhteys oppilaisiin, heidän huoltajiinsa sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen	38
7.3.1 Yhteys oppilaisiin ja huoltajiin.....	38
7.3.2 Yhteiskunnallinen vaikuttaminen	40
8 Pohdinta.....	42
8.1 Tulosten yhteenveto ja johtopäätökset	42
8.1.1 Motiivit sisällöntuottamisen taustalla	42
8.1.2 Sisällöntuottamisen yhteys opettajaan	44
8.1.3 Sisällöntuottamisen yhteys oppilaisiin, heidän huoltajiinsa sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.....	49
8.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	51
8.3 Jatkotutkimusehdotukset.....	54
Lähteet.....	56
Liitteet.....	61
Liite 1. Tietosuojaseloste	61
Liite 2. Haastattelurunko	63

1 Johdanto

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, mitkä tekijät motivoivat opettajia ryhtymään sosiaalisen median sisällöntuottajiksi ja jatkamaan sisällöntuottamista Instagramissa. Lisäksi tutkimuksessa pyritään ymmärtämään, miten opettajat kokevat sosiaalisen median sisällöntuottajana toimimisen olevan yhteydessä heidän työhönsä. Tutkimuksessa halutaan myös selvittää, miten sosiaalisen median sisällöntuottajana toimiminen on yhteydessä oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Tutkimuksessa keskitytään vain Instagramissa oleviin opettajien tileihin, mutta tutkimuksen teoriaosuudessa käytettävissä lähteissä on otettu mukaan aikaisemmat tutkimukset, joissa on tutkittu opettajia eri sosiaalisissa medioissa. Sosiaalisen median sisällöntuottajia on tutkittu yleisesti, mutta kasvatustieteessä sisällöntuottajat ovat vielä tuore ilmiö, jonka takia teoriataustassa otetaan huomioon kaikki sosiaalisen median alustat kuten Twitter, Facebook, Instagram ja TikTok. Olemme tehneet vuonna 2022 kandidaatintutkielman opettajien kokemuksista ja näkemyksistä liittyen muiden opettajien ylläpitämiin ammatillisiin sosiaalisen median tileihin. Saadut tulokset innostivat jatkamaan aiheen tutkimista tilejä ylläpitävien opettajien näkökulmasta. Tavoitteena on auttaa kasvatustieteen ammattilaisia ymmärtämään sosiaalista mediaa ammatillisen kehittymisen välineenä ja tuoda esille sosiaalisen median positiivisia puolia kritiikin tasapainoksi. Tutkimuksen tarkoitus on lisätä tietoa ja ymmärrystä sisällöntuottajien yleistymisestä opettajien keskuudessa sekä taustatekijöistä ammatillisen sosiaalisen median tilin ylläpitämisen taustalla.

Sisällöntuottajien yleistymisen liittyä sosiaalisen median käytön lisääntymiseen (Carpenter ym., 2023). Kasvatustieteen verkostot ovat saaneet myös opettajat siirtymään erilaisten sosiaalisen median alustojen pariin. Sosiaalisen median alustat ovat ympäristöjä, joissa opettajat voivat tehdä itselleen omia profiileja eli tilejä. Omilla tileillään opettajat jakavat omaa ammatillista uraansa, tuovat esille opettajan ammattiin liittyviä ajatuksia, jakavat omia ideoita ja resursseja sekä pitävät yhteyttä opettajakollegoihinsa ilman ajan tai paikan asettamia rajoitteita. (Prestridge, 2019.) Opettajien toiminta ammatillisen sosiaalisen median verkostoissa perustuu vapaaehtoisuuteen, ja näin sen ajatellaan tarjoavan opettajille jonkinlaista hyötyä. Aikaisemmassa tutkimuksessa opettajat ovat itse raportoineet saavansa erilaisia myönteisiä kokemuksia ammatillisen sosiaalisen median tilin ylläpitämisessä. (Carpenter ym., 2024.)

Opettajat tavoittelevat erilaisia päämääriä sisällöntuottamisella. Prestridge (2019) toteaa tutkimuksessaan, että opettajien sisällöntuottamiselle on kehittynyt kaksi pääasiallista tarkoitusta, ihmislähtöisyys ja sisältölähtöisyys. Ihmislähtöisyydellä tarkoitetaan opettajien verkostoitumista muiden opettajien kanssa. Opettajat tekevät yhteistyötä sekä keskustelevat opettajan työstä ja itseään askarruttavista aiheista eli tarjoavat toisilleen vertaistukea. Lisäksi opettajat voivat piristää kollegoitaan julkaisemalla sosiaaliseen mediaan omasta samaistuttavasta tai hauskaista kokemuksesta (Shelton ym., 2020). Sisältölähtöisyydellä tarkoitetaan sitä, että opettajat etsivät ja jakavat materiaaleja ja pedagogisia ideoita ammatillisilla sosiaalisen median alustoilla (Prestridge, 2019, s. 146). Carpenter ja Krutka (2014) tutkivat maailmanlaajuisesti opettajien ammatillisia käyttötarkoituksia Twitterille. Twitter vaihtoi nimensä X:ksi heinäkuussa 2023 (Lehtinen, 2023). Jatkossa alustasta käytetään nimeä Twitter, koska sitä on käytetty useimmissa tutkimuksen teorialähteissä. Carpenterin ja Krutkan (2014) tutkimukseen osallistui 755 opettajaa ympäri maailmaa. Suosituimpia ammatillisia käyttötarkoituksia olivat resurssien jakaminen ja saaminen (96 %), yhteistyö muiden opettajien kanssa (86 %), verkostoituminen (79 %) ja keskusteluihin osallistuminen (73 %). Harvinaisempi käyttötarkoitus oli yhteydenpito oppilaiden (23 %) ja huoltajien (18 %) kanssa Twitterissä.

Verkostoituminen ja yhteistyö muiden opettajien kanssa eri sosiaalisen median alustoilla tarjoaa opettajille uudenlaisen mahdollisuuden informaaliin ja omatoimiseen ammatilliseen kehittymiseen ja oppimiseen, mitä voi tapahtua sosiaalisen median luonteen takia ajasta riippumatta ja kun sitä tarvitsee (Prestridge, 2019; Schroeder ym., 2019). Toisaalta sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa ammatillista kehittymistä ei voida laskea mukaan opettajan työhön vaadittaviin ammatillisen kehittymisen työtunteihin, vaan siihen tarvitaan perinteisiä seminaareja sekä koulutuksia. Opettajakollegoiden välillä on paljon erilaisia näkemyksiä sosiaalisessa mediassa tapahtuvasta sekä perinteisestä ammatillisesta kehittymisestä. Tästä syystä on hyvä pohtia, voiko sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa ammatillista kehittymistä pitää yhtä arvokkaana ja tärkeänä kuin perinteisempää ammatillista kehittymistä ja oppimista. (Prestridge, 2019, s. 150.)

2 Sosiaalinen media ja opettajien ammattietiikka

Sosiaalinen media pitää sisällään kaksi käsitettä: sosiaalinen ja media. Käsitteellä sosiaalinen viitataan ihmisten tarpeisiin olla yhteydessä toisiin ihmisiin. Ihmisillä on tarve olla lähellä muita samanhenkisiä ihmisiä, joiden kanssa tuntee olonsa mukavaksi jakaessaan ajatuksia, ideoita ja kokemuksia. Käsite media tarkoittaa viestintäkanavaa, jonka kautta ihmiset pitävät yhteyttä muihin ihmisiin. Nykyaikaisen teknologian myötä tietokoneiden, tablettien ja älypuhelimien kautta käytetyt yhteisöpalvelut ja internet ovat osa mediaa. (Safko, 2012, s. 4.) Sanastokeskus (2017) määrittelee sosiaalisen median viestinnän muotona, joka hyödyntää tietoverkkoja ja -tekniikkaa, jossa käyttäjien tuottamaa ja jakamaa sisältöä käsitellään vuorovaikutteisesti jo olemassa olevia ihmissuhteita ylläpitäen ja uusia luoden. Pönkä (2017, s. 5, 10) tiivistää sosiaalisen median määritelmän teknologian avulla tapahtuvaan ihmisten väliseen toimintaan, johon liittyy erilaisten sisältöjen käsittelyä. Sosiaalisen median osaamista voidaan pitää tärkeänä kansalaistaitona, oppimistaitona sekä työelämätautona eli se on osa yleissivistystä.

Sosiaalista mediaa on kritisoitu sen tarjoamasta mahdollisuudesta antaa yksilöiden rajata verkostonsa yhteneväisiin ajatusmalleihin. Se muodostaa riskin sille, että yksilöt vain vahvistavat omia näkemyksiään sen sijaan, että ottaisivat huomioon erilaisia tai ristiriitaisia näkökulmia. (Trust ym., 2016.) Myös Carpenterin ja kollegoiden (2021) mukaan sosiaalisessa mediassa näyttäisi olevan ihanteiden hallintaa, mutta kuitenkin myös niiden kumoamista tai uudelleen tulkitsemista. Sosiaalisessa mediassa voi esiintyä tietynlaisia odotuksia siitä, millaista sisältöä on hyväksyttävää tai suositeltavaa julkaista, mikä voi rajoittaa yksilöitä oman identiteetin ilmaisemisessa. Tämä voi johtaa siihen, että tietyt ihanteet hallitsevat keskustelua, jolloin erilaiset mielipiteet jäävät vähemmälle huomiolle.

2.1 Instagram ja sisällöntuottajat

Instagram on ilmainen, vuonna 2010 luotu sosiaalisen median sovellus, joka helpottaa sosiaalista verkostoitumista (Newton & Williams, 2022, s. 448). Instagramin perustivat Kevin Systrom ja Mike Krieger. Instagram-nimi tulee sanoista *instant*, joka tarkoittaa välittömyyttä ja *telegram*, joka tarkoittaa sähköä. (Leaver ym., 2020, s. 10.) Instagram tarjoaa käyttäjilleen erilaisia sisällöntuottamisen muotoja, joita ovat kuva- ja videojulkaisut, tarinat (*Stories*) ja kelat (*Reels*). Kuva- ja videojulkaisut ovat käyttäjien Instagram profiilisivuilla näkyviä julkaisuja, joihin voi myös kirjoittaa kuvatekstiä ja joita muut käyttäjät voivat kommentoida.

Tarina-julkaisut voivat olla myös kuvia tai videoita, mutta ne ovat nähtävillä vain vuorokauden ajan, ellei niitä tallenna oman profiilin kohokohtiin (*Highlights*). Kohokohtiin tallennettuihin tarinoihin voi palata myöhemminkin. Tarinoihin voi lisätä paljon erilaisia elementtejä, joista osa on vuorovaikutteisia seuraajien kanssa. Näitä ovat esimerkiksi äänestykset ja reagointimahdollisuudet. Näiden lisäksi tarinoihin on mahdollista vastata suoraan yksityisviestillä, jos kokee haluavansa jatkaa keskustelua aiheesta tilin ylläpitäjän kanssa. Kela-julkaisut ovat lyhyitä videoita, joihin voi lisätä myös musiikkia tai muuta ääntä. Käyttäjät luovat keloja yleensä viihdetarkoitukseen. (Instagram.com, 2024.)

Instagramiin on sisällytetty elementtejä, joiden avulla opettajat voivat ylläpitää kehittämis- ja oppimisprosessejaan. Käyttäjät voivat kirjoittaa julkaisuidensa kuvateksteihin avainsanoja (*Hashtags*), joiden avulla muut käyttäjät voivat löytää heidän julkaisunsa. Avainsanojen avulla opettajat voivat etsiä julkaisuja tietyistä aiheista, kun sitä tarvitsevat. Käyttäjät voivat myös tallentaa omia ja muiden tekemiä julkaisuja kansioihin myöhempää käyttöä varten. Kansioita voi luoda omaan profiiliin oman työnsä kannalta tärkeistä aiheista, esimerkiksi oppiaineittain tai luokka-asteittain. (Newton & Williams, 2022.) Satunnaisesti Instagram voi myös lähettää käyttäjälle muistutuksia esimerkiksi hänen itsensä vuosi sitten tekemästään julkaisusta (Instagram.com, 2024). Näin opettaja voi saada muistutuksen jo olemassa olevasta materiaalista ja hän voi inspiroitua hyödyntämään materiaalia uudelleen.

Sisällöntuottajat ovat tavallisia sosiaalisen median käyttäjiä, joista on tullut sosiaalisen median julkisuuden henkilöitä, kun he ovat luoneet ja jakaneet sinne sisältöä omista kiinnostuksenkohteistaan ja elämäntavoistaan. Sisällöntuottajille muodostuu tehokas online-identiteetti, kun he jakavat aitoja henkilökohtaisia kertomuksia sosiaalisen median alustoilla. (Tafesse & Wood, 2021.) Sisällöntuottajat ovat tyypillisesti tehokkaita tuottamaan ja jakamaan sisältöä sekä olemaan vuorovaikutuksessa seuraajien kanssa (Carpenter ym., 2023). Käyttämällä sosiaalista mediaa omien näkökulmiensa ja henkilökohtaisen elämänsä jakamiseen, sisällöntuottajat luovat seuraajilleen läheisyyden, aitouden ja samaistuttavuuden tunteen. Tästä syystä monet pitävät sisällöntuottajia helpommin lähestyttävinä kuin perinteisiä julkisuuden henkilöitä (Carpenter ym., 2021).

2.2 Opettajien ammattietiikka sosiaalisessa mediassa

Opettajan ammatti on eettisesti vastuullinen ja eettiset normit ulottuvat myös opettajien käyttämään sosiaaliseen mediaan. Samat ammatilliset eettiset velvollisuudet koskevat opettajaa niin sosiaalisessa mediassa kuin muissakin opetustehtävissä. (Niemi, 2012.) Opettaja on sitoutunut opetussuunnitelmaan ja oman koulunsa arvopohjaan, joten hän ei voi vapaa-ajallaankaan hylätä niitä arvoja, joita hän edustaa päivittäin omassa työssään (OAJ:n opetusalan eettinen neuvottelukunta, 2019). Sosiaalisessa mediassa toimiessaan opettajien on harkittava tarkasti, missä kulkevat yksityisen ja julkisen elämän rajat. Opettajan tulisi esimerkiksi pohtia sitä, onko asianmukaista hyväksyä omat oppilaansa ystäviksi sosiaalisessa mediassa ja miten se voisi vaikuttaa opettajan ja oppilaan väliseen suhteeseen kouluympäristössä. Ottaen huomioon opettajien ammattietiikka sekä sosiaalisen median tuoma suuri julkisuusaste, vaatii sosiaalisessa mediassa toimiminen opettajalta kriittistä ajattelua. (Luukkainen, 2012.)

Ihmisen perusoikeuksiin kuuluu sananvapaus, mutta toisaalta opettajalla on velvoite noudattaa työnantajansa määräyksiä ja työ sopimuslaki edellyttää työntekijältä lojaalivelvoitetta työnantajaa kohtaan (Lahtinen & Haanpää, 2012, s. 47). Opettajan on kiinnitettävä erityistä huomiota tietosuojaan käyttäessään sosiaalista mediaa, koska salassapitosäännökset koskevat häntä myös vapaa-ajalla. Omasta työstään opettaja voi puhua vain yleisellä tasolla, niin että kukaan oppilas, oppilaan huoltaja tai opettajan oma kollega ei ole tunnistettavissa. Vaikka opettaja esiintyisi sosiaalisessa mediassa yksityishenkilönä, hänen täytyy esimerkiksi muistaa, että on sopimatonta esittää loukkaavia kommentteja oppilaista. (Luukkainen, 2012; Lahtinen & Haanpää, 2012.) Kuitenkaan ei ole selkeää näkemystä siitä, kuinka paljon nämä velvoitteet voivat rajoittaa opettajan vapaa-ajan toimintaa, vaan asiaa tarkastellaan aina tapauskohtaisesti (Lahtinen & Haanpää, 2012).

Sosiaalisen median käytöstä usein opetetaan, että kaikki sosiaaliseen mediaan kirjoitettu ja julkaistu jää sinne pysyvästi ja voi olla löydettävissä myöhemmin. Vaikka rekrytointitilanteessa täytyykin kysyä henkilöltä lupa hänen tietojensa keräämiseen, se ei estä yksityishenkilöä googlaamaan toisen henkilön tietoja. Opettajan luoma kuva sosiaalisessa mediassa voi siis vaikuttaa työpaikan saamiseen tai muiden ihmisten käsitykseen opettajasta. (Luukkainen, 2012; Lahtinen & Haanpää, 2012.) Opettajan on hyvä tiedostaa, että todennäköisesti oppilaat ja heidän huoltajansa näkevät opettajan myös vapaa-ajalla opettajana. Jos oppilaat tai huoltajat lukevat hänen julkaisujaan sosiaalisessa mediassa, voi se vaikuttaa

sihen, mitä he opettajasta ajattelevat. (Lahtinen & Haanpää, 2012.) Opettajan on myös muistettava, että vaikka sosiaalisen median luonteena on tuttavallinen ja epävirallinen kirjoitustyyli, se ei välttämättä aina sovi viestittelyyn oppilaan huoltajien kanssa (Luukkainen, 2012). Opettajan henkilökohtainen sosiaalinen media ei voi myöskään toimia virallisena viestintäkanavana, jossa käydään keskustelua esimerkiksi oppilaaseen liittyvistä asioista.

Myös sisällöntuottajina opettajien täytyy ottaa toiminnassaan huomioon eettiset periaatteet ja olla tietoisia työpaikan velvollisuuksista. Oppilaiden yksityisyyden suojelun ja salassapidon on oltava aina etusijalla, vaikka opettaja ylläpitäisi ammatillista sosiaalisen median tiliä ja päivittäisi sitä aktiivisesti. Opettajien on myös Instagramissa sovellettava kriittistä lukutaitoa, koska kaikki tarjottu sisältö ei välttämättä ole virheetöntä, käyttökelpoista tai asianmukaista. (Newton & Williams, 2022.) Omaa pedagogista harkintakykyä ja kriittistä lukutaitoa on tärkeää käyttää, kun valitsee esimerkiksi opetusmateriaalia muiden sisällöntuottajien tileiltä tai jakaa tutkimusperäistä tietoa omalla tilillään. Disinformaation ja valeutisten tietoinen jakaminen sosiaalisessa mediassa on moraalisesti väärin ja voi vaarantaa opettajan ammatillista uskottavuutta (OAJ:n opetusalan eettinen neuvottelukunta, 2019).

3 Opettajat sisällöntuottajina ja motiivit sisällöntuottamisen taustalla

3.1 Opettajat sisällöntuottajina Instagramissa

Opettajista sisällöntuottajina ei ole olemassa yhtä selkeää määritelmää, mutta sisällöntuottajina voidaan pitää opettajia, jotka ovat yhteydessä toisiin opettajiin ammatillisen oppimisen verkostoissa ja tapahtumissa. Lisäksi sisällöntuottajina voidaan pitää opettajia, joilla on syvälinen tietämys ja vaikutusmahdollisuudet kouluympäristössään. (Arantes & Buchanan, 2023, s. 495.) Newtonin ja Williamsin (2022) mukaan sisällöntuottajina pidetään opettajia, joilla on vakiintunut luotettavuus ja huomattava määrä seuraajia. Opettajat luovat ja jakavat opetukseen erikoistunutta sisältöä, kuten kirjasuosituksia ja luokkahuonevinkkejä, sekä keskustelevat yleisesti eri aiheista muiden opettajien kanssa.

Sisällöntuottamisessa opettajan on harkittava miten ja missä sosiaalisen median alustoilla he haluavat tuottamaansa sisältöä julkaista. Esimerkiksi Instagram erottuu visuaalisuudellaan verrattuna tekstipainotteisempiin alustoihin, kuten Twitteriin. Visuaalisuuden on todettu auttavan rakentamaan sosiaalisen median käyttäjien keskuuteen parempaa luottamusta ja uskottavuutta. (Pittman & Reich, 2016.) Instagramissa jaetut visuaaliset julkaisut tarjoavat opettajille mahdollisuuden tuoda esille ammatillisen osaamisen lisäksi myös henkilökohtaisemman puolen, kuten omat tunteet, ajatukset ja työarjen. (Carpenter ym., 2020).

Opettajien ylläpitämät sosiaalisen median tilit tarjoavat ympäristön, jossa sisällöntuottajien kokemukset ja dynamiikka todennäköisesti eroavat muihin sisällöntuottajiin verrattuna (Carpenter ym., 2021). Opettajat käyttävät Instagramia löytääkseen samanhenkisiä kollegoja ja ollakseen yhteydessä samankaltaisissa tehtävissä toimiviin ihmisiin, jotka voivat tarjota tukea ja ideoita opetussuunnitelman mukauttamiseksi (Newton & Williams, 2022; Prestridge, 2019). Digitaaliset välineet helpottavat opettajakollegoiden tavoittamista, koska ajalliset ja alueelliset rajoitteet ovat pienemmät (Trust ym., 2016). Sosiaalisessa mediassa syntyviä yhteyksiä ja laajoja sosiaalisia verkostoja voidaan kutsua henkilökohtaisiksi oppimisverkostoiksi. Niitä voi muodostua monille eri sosiaalisen median alustoille, joissa opettajat oppivat jatkuvasti uutta omien kiinnostuksen kohteiden ja omien tarpeiden mukaisesti. Henkilökohtaisia oppimisverkostoja voidaan käyttää informaaliin oppimiseen, yhteistyöhön, koulutusideoiden ja -resurssien jakamiseen sekä niistä keskustelemiseen.

Opettajien ylläpitämät tilit Instagramissa sekä heidän seuraajansa muodostavat henkilökohtaisia ja ammatillisia oppimisverkostoja. (Carpenter ym., 2023; Prestridge, 2019; Trust, 2012.)

3.2 Sisällöntuottamisen taustalla olevat motiivit

Decin ja Ryanin kehittämä itsemääräämisteoria on yksi tunnetuimmista motivaatiota selittävistä teorioista. Teorian mukaan yksilön motivaation kehittymiseen vaikuttavat kolme perusmotiivia, jotka ovat autonomia, kompetenssi ja yhteenkuuluvuus. Myöhemmin myös vaikuttaminen on lisätty yhdeksi perusmotiiviksi. (Salmela-Aro & Nurmi, 2017, s. 14.) Motivaatiossa on yksilöllisiä eroja siinä, minkä vuoksi ihminen on motivoitunut tekemään jotain eli ihmisillä on erilaiset motiivit toiminnassaan (Vasalampi, 2017, s. 54). Sosiaalisen median käyttämisen taustalla motiiveja voi esimerkiksi olla mahdollisuus käyttää tietojään ja taitojaan itsenäisesti, muilta saatu arvostus, maine ja kunnia sekä yhteenkuuluvuuden tunne samanhenkisten ihmisten kanssa (Vartiainen, 2017, s. 151). Näitä samoja motiiveja voidaan nähdä myös opettajien sisällöntuottamisessa sosiaalisessa mediassa.

Sheltonin ja kollegoiden (2020) mukaan opettajien Instagramin käyttöön on olemassa neljä syytä. Yleisin syy Instagramin käyttöön on sisällön mainostaminen. Sisällön mainostamisella tarkoitetaan tässä omien tai muiden sisällöntuottajien materiaalien jakaminen ja mainostaminen sekä yritysten tuotteiden ja palveluiden mainostaminen. Opettajat käyttävät Instagramia myös motivoidakseen seuraajia jakamallaan sisällöllään, tarjotakseen heille samaistuttavuuden tunnetta ja ollakseen vuorovaikutuksessa seuraajien kanssa. Vuorovaikutuksella tarkoitetaan esimerkiksi julkaisujen kommentteissa sekä tilin yksityisviesteissä keskustelua. Eräässä toisessa tutkimuksessa tuodaan esille, että opettajia motivoi Instagramin käytössä eniten vuorovaikutus ja yhteistyö muiden opettajien kanssa. Omien materiaalien ja ideoiden jakaminen ei ollut monille opettajista yhtä tärkeä motivaation lähde kuin vuorovaikutus kollegoiden kanssa. (Richter ym., 2022.) Kuitenkin suuri osa sosiaaliseen mediaan sisältöä tuottavista opettajista jakaa omia ideoita ja materiaaleja tileillään, jonka takia on tärkeää perehtyä syihin ideoiden jakamisen taustalla.

Opettajilla on monta erilaista syytä tiedon ja ideoiden jakamiseen sosiaalisen median tileillään. Jotkut opettajat julkaisevat tietoa ja ideoita vapaasta halustaan vahvistaakseen koulutusalaan ja jakaakseen ammattitietoa. Toiset opettajat haluavat jakaa tietoa mainostaakseen itseään opettajayrittäjänä, ja jotkut haluavat hyötyä jakamistaan tiedoista ja ideoista kaupallisesti tehden yhteistyötä yritysten kanssa. (Richter ym., 2022.) Myös

Carpenter ja kollegat (2021) toteavat tutkimuksessaan, että jotkut opettajat tekevät sisältöä sosiaaliseen mediaan ulkoisista ja kaupallisista motiiveista. Yhdysvalloissa tehdyn tutkimuksen (Shelton & Archambault, 2019) mukaan opettajayrittäjyyttä mahdollisesti eteenpäin vienyt tekijä on opettajien palkkojen lasku. Oman ammatillisen sosiaalisen median tilin perustaminen opettajayrittäjänä on yksi vaihtoehto saada enemmän tuloja ja käyttää samalla omaa ammatillista koulutusta ja kokemusta koulutuksen edistämiseen.

Monet opettajat ovat vähitellen alkaneet käyttämään Instagramia henkilökohtaisena ja ammatillisena oppimisverkostona laajentaakseen informaalia oppimistaan digitaaliseen maailmaan (Trust ym., 2016, s. 17). Opettajille annettava tieto ei rajoitu enää kunnan tai ammatillisten järjestöjen tarjoamaan tietoon. Sen sijaan opettajat pääsevät käsiksi opettajien yhteisöön eri puolilta maata ja maailmaa, mikä tukee opettajien jatkuvaa ammatillista kehittymistä. (Carpenter ym., 2021; Newton & Williams, 2022.) Monille opettajille sosiaalisen median käyttö henkilökohtaisena oppimisverkostona on päivittäisiin rutiineihin vakiintunutta toimintaa. Tällaisen henkilökohtaisen oppimisverkoston käyttö voi ajoittua päivässä mihin hetkeen tahansa, joko koulupäivän ajalle tai sen jälkeen. Sen on todettu parantavan ymmärrystä olennaisista opetussisällöistä ja kehittävän opettajien opetuskäytäntöjä ja pedagogiikkaa. (Kelly & Antonio, 2016, s. 138; Prestridge, 2019, s. 145.)

Sosiaalisen median sisällöntuottajat osallistuvat yhä useammin yhteiskunnallisiin tai poliittisiin keskusteluihin ja käsittelevät näitä aiheita omilla sosiaalisen median tileillään. He voivat toimia myös puolestapuhujina, jotka hyödyntävät henkilökohtaista uskottavuuttaan edistääkseen tukemiaan asioita. (Pöyry, 2023.) Sisällöntuottajina opettajat voivat edistää opettajien ammattia toimimalla esimerkiksi tiedon luojina ja välittäjinä. Opettajien näkökulmat ovat usein niitä, joita ei huomioida koulutuspoliittisia päätöksiä tehdessä (Carpenter ym., 2021), mutta sosiaalinen media tarjoaa opettajasisällöntuottajille alustan tuoda oman ja opettajakollegoidensa äänen kuuluviin. Sisällöntuottajat voivat valistaa seuraajiaan, rohkaista heitä pohtimaan yhteiskunnallisia ja poliittisia kysymyksiä sekä edistää kansalaistoimintaa esimerkiksi keräämällä allekirjoituksia kansalaisaloitteisiin (Arantes & Buchanan, 2023; Pöyry, 2023).

4 Sisällöntuottamisen yhteys opettajan työhön

4.1 Kaupalliset yhteistyöt ja kaupallisuus

Sosiaalisen median lisääntyvä läsnäolo on kehittänyt opettajien ja vaikutusvallan yhdistämistä, ja tehnyt heistä Arantesin ja Buchananin (2023) mukaan "brändilähettiläitä". He määrittelevät brändilähettilään tässä yhteydessä yksilöksi, joka saa jonkinlaisen korvauksen tai etuuden vastineeksi tuotteen suosittelusta. (Arantes & Buchanan, 2023, s. 495.) Kun sisällöntuottajat ovat saavuttaneet suuren yleisön, he voivat hakea korvausta eri henkilöiden, tuotteiden ja palveluiden suosittelusta eli tekevät kaupallisia yhteistöitä. Kaupallisia yhteistöitä tekevät opettajat saattavat joutua tasapainottelemaan seuraajien ja mainostettavien yritysten odotusten välillä, mikä voi aiheuttaa opettajille ristiriitaisia tunteita. Opettajat myös joutuvat pohtimaan tarkkaan, millaisia kaupallisia yhteistöitä he suostuvat tekemään, jotta ne vastaavat heidän omia arvojaan tai seuraajien odotuksia. (Carpenter, ym., 2023.)

Monet sosiaaliseen mediaan sisältöä tuottavat opettajat pyrkivät myymään omia materiaalejaan ja markkinoimaan tuotteitaan omalla tilillään (Carpenter, ym., 2023). Suomessakin on yleistymässä omien materiaalien myyminen. Freed -nimisellä verkkosivustolla opettajat pääsevät jakamaan maksuttomasti tai myymään tekemiään materiaalejaan. Opettajat voivat ostaa materiaaleja henkilökohtaisesti maksamalla ne itse tai koulukoodilla, mikä toimii lahjakortin tavoin, jonka koulu maksaa. Freedistä materiaaleja voi hakea tietyn aihealueen, oppiaineen, laaja-alaisen osaamisen tavoitteen tai opetusasteen mukaan. Freed myös tarkistaa maksullisia materiaaleja erilaisten kriteerien avulla, mikä takaa materiaalien laadukkuuden. (Freed.com, 2024.)

Omien materiaalien myyminen voi olla houkutteleva vaihtoehto opettajille, jotka haluavat täydentää tulojaan käyttämällä samalla ammatillista koulutustaan ja kokemustaan koulutuksen edistämiseen (Shelton & Archambault, 2019). Vain harva opettaja kuitenkin onnistuu ansaitsemaan myymistään materiaaleistaan merkittävää tuloa, mikä vaikuttaisi selkeästi opettajan palkkaan. Kuitenkin sisällöntuottajiksi ryhtyneet ja taloudellisesti menestyneimmät opettajat saattavat lopettaa opetustyön jossain vaiheessa kokonaan. (Carpenter ym., 2023.) Ilmiössä on myös ironia siinä, että vaikka omien materiaalien myyminen lisää sisällöntuottajien tuloja, se tapahtuu kuitenkin yleensä kollegoiden kustannuksella, koska usein opettajat ostavat materiaaleja omilla rahoillaan (Shelton & Archambault, 2019).

4.2 Ammatillinen kehittyminen

Opettajat voivat oppia havainnoimalla ja keskustelemalla kollegoidensa ja alan asiantuntijoiden kanssa. Oppimista ei tapahdu vain koulutuksissa, vaan sen pitäisi olla osa jokaisen opettajan jokapäiväistä toimintaa. Oppia voi joka kerta, kun lukee kirjan tai artikkelin tai kun seuraa, miten joku muu tekee vastaavaa työtä kuin itse. (Trust ym., 2016.) Prestridgen (2019) tutkimuksessa todettiin, että opettajat käyttävät sosiaalista mediaa ensisijaisena ammatillisen oppimisen välineenä. Carpenter ja Krutka (2014) tutkivat Twitteriä opettajien ammatillisena sosiaalisen median alustana ja millaisiin opettajiin Twitterin kautta saa yhteyden. Opettajat kokivat saavansa yhteyden muihin opettajiin, jotka haluavat myös kokeilla omia ideoita sekä rajoja erilaisten opetusideoiden ja -materiaalien suhteen. Opettajat kokivat tämän intohimoisena ammattiin paneutumisenä ja osoituksena halusta tarkastella asioita erilaisesta näkökulmasta.

Virallinen opetussuunnitelma on vain yksi materiaalien lähde. Opettajat täydentävät opetussuunnitelmaa itse ja ovat jo pitkään etsineet ja jakaneet materiaaleja täydentääkseen koulujensa tarjoamia materiaaleja. (Carpenter & Shelton, 2024, s. 218.) Koulutuksessa ei ole enää viime vuosikymmeninä edetty oppikirjan sisältöä ja järjestystä tarkasti noudattaen, vaan monipuolisten oppimateriaalien käytön merkitys on korostunut. Opettajat, jotka jakavat opetusmateriaaleja ammatillisille sosiaalisen median tileille, tarjoavat vaihtoehtoisia opetusmateriaaleja opetuksen tueksi (Shelton ym., 2021). Tieto- ja viestintätekniikka on laajentanut opettajien mahdollisuuksia käyttää erilaisia opetusmateriaaleja ja helpottanut opettajien resurssien jakamista (Carpenter & Shelton, 2024). Monet opettajat ilmoittivat erilaisista ammatillisen sosiaalisen median tilien tuomista kognitiivisista hyödyistä. Opettajat ilmoittivat saavansa sieltä ideoita, opetusmateriaaleja, opetusmenetelmiä, erilaisia käytännön taitoja ja tukea oman toiminnan reflektointiin. (Trust ym., 2016.)

Trustin ja kollegoiden (2016) mukaan opettajat kertoivat ammatillisen sosiaalisen median tilin ylläpitämisen vaikuttavan heidän opettamiseensa ja oppimiseen liittyviin tunteisiin, kiinnostuksen kohteisiin ja asenteisiin. Opettajat mainitsivat, että toiminta ammatillisessa oppimisympäristössä vaikutti myönteisesti heidän tunteisiinsa liittyen opettamiseen ja oppimiseen. Lisäksi aiemmissa tutkimuksissa (Shelton & Archambault, 2019; Shelton ym., 2021) todetaan, että opettajat kokevat sisällöntuottamisen vaikuttavan myönteisesti heidän omiin opetuskäytäntöihinsä ja saa heidät suhtautumaan kriittisemmin muiden materiaaleihin sekä todennäköisemmin parantamaan omia materiaalejaan. Ammatillisen sosiaalisen median

tilin ylläpitäminen auttoi opettajia tulemaan itsevarmemmiksi opettajiksi, jotka olivat valmiita ottamaan riskejä, tekemään virheitä ja oppimaan epäonnistumisista (Trust ym., 2016). Lisäksi se sai opettajat haluamaan kokeilla uusia pedagogisia tekniikoita oppilaidensa kanssa ja omaksumaan uudet tavat ajatella opetusta (Shelton ym., 2021). Uusien opetusmenetelmien kokeileminen ja ajatusmallien omaksuminen voi johtaa siihen, että opettaja saa itseluottamusta omasta osaamisestaan ammatissaan. (Prestridge, 2019, s. 145.) Opettajat uskoivat, että ammatillisen sosiaalisen median tilin ylläpitäminen teki heistä parempia opettajia (Shelton ym., 2021, s. 9).

Opettajat kokivat, että sisällöntuottajana toimiminen auttaa heitä olemaan paremmin perillä koulutustutkimuksista ja -trendeistä, mikä saa heidät todennäköisemmin kokeilemaan uusia lähestymistapoja omassa luokkahuoneessa (Shelton & Archambault, 2019). Samanlaisiin tuloksiin päädyttiin myös Sheltonin ja kumppaneiden (2021) tutkimuksessa. Twitter koettiin hyvänä alustana opettajille opetuskentän ajankohtaisten asioiden lähteenä. Se tarjosi tuoretta ja uusinta tietoa kasvatusalasta ja näin opettajat pysyivät ajan tasalla. Opettajat näkivät hyödyn siinä, että heidän ei itse tarvinnut hakea aina tietoa kaikista aiheista, vaan Twitter tarjosi sitä helposti heille suoraan. (Carpenter & Krutka, 2014.) Sosiaalisen median alustat mahdollistavat tänä päivänä yhä enemmän ja enemmän opettajille ajankohtaisista koulutuskentän asioista kuulemisen ja oppimisen. Sosiaalisesta mediasta opettajat voivat esimerkiksi kuulla asiasta, joka ei välttämättä ole itselle juuri sillä hetkellä omassa työssä ajankohtainen, mutta sosiaalisen median ansiosta he voivat silti tulla tietoisiksi asiasta helposti ja vaivattomasti.

4.3 Opettajien kokema vertaistuki

Sosiaalisessa mediassa tapahtuvan vuorovaikutuksen sekä yhteistyön kautta opettajat saavat toisiltaan sosiaalista tukea. Richter ja kumppanit (2022) toteavat tutkimuksessaan, että opettajien välinen yhteistyö on opettajille tärkeä sosiaalisen tuen lähde, joka vähentää ammatillista eristyneisyyttä ja antaa opettajille mahdollisuuden oppia toisiltaan. Perinteisesti yhteistyö opettajien välillä on tapahtunut pääasiassa oman koulun työyhteisössä. Nykyään kuitenkin yhteistyötoimet ovat laajentuneet erilaisille sosiaalisen median alustoille. Myös Kellyn ja Antonion (2016) tutkimuksessa todetaan, että sosiaalisesta mediasta saadulla tuella on merkitystä opettajan työhön. Kollegoilta saatu tuki vaikuttaa merkittävästi opettajien työtyytyväisyyteen, ammatilliseen kehittymiseen ja työhön sitoutumiseen. Opettajien saama

vertaistuki verkossa voi myös lievittää ammatissa esiintyvää eristyneisyyttä ja yksinäisyyttä. Lisäksi verkossa opettajat voivat keskenään pohtia erilaisia käytäntöjä opettajan työssä.

Sosiaalisen median kautta monet opettajat ovat laajentaneet ammatillisia verkostojaan ja ovat vuorovaikutuksessa koulunsa tai oman paikkakuntansa ulkopuolella työskentelevien opettajien kanssa (Carpenter ym., 2021; Pönkä, 2017). Esimerkiksi ideoita ja materiaaleja pääsee tarkastelemaan erilaisista näkökulmista oman koulunsa ulkopuolisten kollegoiden kanssa (Carpenter & Harvey, 2019; Carpenter ym., 2020). Carpenterin ja Krutkan (2014) tutkimuksessa Twitter koettiin Googlea paremmaksi alustaksi löytää omiin tarpeisiin sopivia materiaaleja ja tietoja, koska Twitterissä sisältö tuli jo luotettaviksi todetuilta opettajakollegoilta. Lisäksi Twitterissä oli helppo saada vastauksia tai mielipiteitä esitettyyn ongelmaan nopeasti. Twitter kykeni siis tukemaan vuorovaikutusta, joka myös helpottaa ammatillista oppimista. Opettajat kertovat toimivansa mentoreina muille opettajille, jotka käyttävät heidän materiaalejaan tai ovat yhteydessä heihin sosiaalisen median välityksellä (Shelton & Archambault, 2019, s. 399).

Ammatillisen sosiaalisen median alustoilla kuten Instagramissa opettajat voivat saada palautetta vertaisiltaan. Prestridge (2019) toteaa tutkimuksessaan, että vertaisilta saatu myönteinen ja rakentava palaute vaikuttaa opettajien pätevyyden tunteeseen. Opettajien itseluottamuksen ja pätevyyden tunteeseen vaikuttaa vertaisilta saadun palautteen lisäksi myös uusien opetusstrategioiden oppiminen sosiaalisessa mediassa yhdessä muiden opettajien kanssa. Kun opettajat pääsevät siirtämään opitut strategiat onnistuneesti luokkahuonekäytäntöön, heidän itseluottamuksensa vahvistuu. Opettajien sosiaalisessa mediassa tekemä yhteistyö ongelmanratkaisun ja reflektoinnin parissa voi luoda ammatillisia oppimismahdollisuuksia, jotka lisäävät opettajan pätevyyden tunnetta (Macià & García, 2016).

4.4 Haasteet ammatillisen sosiaalisen median tilin ylläpitämisessä

Carpenter ja Harvey (2019) ovat tutkineet opettajien kokemia haasteita ammatillisessa sosiaalisen median toiminnassa. He saivat tutkimuksessaan tuloksen, että 98 % (N= 47) tutkimukseen osallistuneista opettajista kokivat sisällöntuottamiseen liittyviä haasteita. Opettajilla voi olla omia sisäisiä ristiriitoja siitä, miten he edustavat itseään sosiaalisessa mediassa. Opettajan ammatista on mahdotonta jakaa kaikkia asioita sosiaaliseen mediaan vaitiolovelvollisuuden takia (Luukkainen, 2012; Newton & Williams, 2022), joten opettajalle voi tulla ristiriita todellisen kouluarjen ja sosiaaliseen mediaan jaetun kouluarjen välille.

Tällaisen ristiriidan kohdatessa opettajille voi herkästi tulla tunne, että heidän pitäisi koko ajan olla selittämässä seuraajilleen, ettei sosiaalisessa mediassa nähty kouluarkeja ole ikinä koko totuus opettajan työstä. Sosiaaliseen mediaan jaetut julkaisut kouluarjen onnistuneista hetkistä voivat lannistaa uransa aloittelevia opettajia ja antaa heille vääränlaista kuvaa opettajan ammatista (Carpenter ym., 2021).

Carpenter & Harvey (2019) nostavat esille haasteita, jotka liittyvät opettajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin ja opettajien toimintaan sosiaalisessa mediassa. Tämän kaltaiset haasteet liittyivät yleensä sisällöntuottajien julkaisemaan sisältöön tai heidän kanssaan käytyyn keskusteluun. Opettajat kuvasivat tuntevansa ristiriitaa, turhautumista tai raivostumista opettajasisällöntuottajien erilaisiin julkaisuihin liittyen. Jotkut opettajat ajattelevat kaupallisia yhteistyöjulkaisuja tehdessään, että tällaiset julkaisut näyttäytyisivät liian itsekeskeisinä. Tätä vahvistaa se, että samassa tutkimuksessa on todettu, että jotkut opettajat eivät arvosta opettajasisällöntuottajien tekemiä kaupallisia yhteistöitä ja itseään mainostavaa sisältöä. Toinen esimerkki haastavista vuorovaikutustilanteista liittyi sisällöntuottajien kohtaamaan arvosteluun, jota he saivat turhautuneilta kollegoilta, joiden mielestä heidän julkaisuista puuttui opetussuunnitelmallinen näkökulma tai niissä jaettiin muuten ongelmallisia opetuskäytänteitä. Tätä tukee myös toinen tutkimus (Nagle, 2018), jonka mukaan osa opettajista koki sisällöntuottajien julkaisut epäammattimaisiksi.

Ammatillisen sosiaalisen median tilin ylläpitäminen voi aiheuttaa haasteita, jotka liittyvät koulu yhteisön sidosryhmiin, kuten oppilaisiin, oppilaiden huoltajiin ja hallintoviranomaisiin. Opettajat voivat alkaa pelätä, että oppilaiden huoltajat tulkitsevat sosiaalisessa mediassa opettajien keskenään käymän ammatillisen vuoropuhelun väärin ja kontekstista irrotettuna. (Carpenter & Harvey, 2019.) Sosiaalisessa mediassa opettajat saattavat myös rajoittaa itseilmaisuaan suojellakseen itseään ja kollegoitaan sekä välttääkseen konflikteja. Lisäksi opettajien voi olla vaikea luottaa omaan ammattitaitoonsa, joka saattaa rajoittaa heidän itseilmaisuaan sosiaalisessa mediassa. (Carpenter & Harvey, 2019; Lantz-Andersson ym., 2018.) Opettajat saattavat kohdata myös identiteettiin liittyviä haasteita, jos he kokevat saavansa ulkopuolista painostusta siitä, että heidän pitäisi esittää itsensä sosiaalisessa mediassa tavalla, joka tuntuu hajanaiselta tai ihannoidulta (Kimmons & Veletsianos, 2014).

Haasteet ammatillisen sosiaalisen median tilin ylläpitämisessä voivat liittyä myös eettisyyteen. Näin tutkimuksessaan toteavat Thunman ja Persson (2018), jotka ovat tutkineet ruotsalaisten opettajien Facebookin käyttöä oppilaidensa kanssa. Opettajat tulivat tietoisiksi

oppilaidensa käyttäytymisestä sosiaalisen median kautta, joka aiheutti opettajille ristiriidan sen suhteen, miten heidän pitäisi reagoida oppilaiden vapaa-ajan käyttäytymiseen.

Tutkimuksessa painotetaan moraalista vastuuta ja velvoitetta, jonka mukaan opettajien on aikuisina ilmoitettava oppilaiden huoltajille esimerkiksi näkemästään epäasiallisesta käyttäytymisestä. Opettajien odotettiin ottavan vastuuta oppilaista sekä ammatillisessa opettajaroolissaan että aikuisina, koska he olivat hyväksyneet oppilaansa kavereiksi Facebookissa. Jos opettaja ei ole valmis kantamaan moraalista vastuuta oppilaistaan myös vapaa-ajallaan, pitäisi hänen harkita, kannattaako oppilaiden kaveripyyntöjä hyväksyä.

Sisällöntuottamisessa on vaikeaa löytää sopiva tasapaino sen suhteen, kuinka paljon aikaa käyttää ammatillisen sosiaalisen median tilillä. Aikaisemmassa tutkimuksessa (Carpenter & Harvey, 2019) opettajat ovat pohtineet, miten ajan saa riittämään kaikkeen, koska opettajan päivätyön lisäksi he ylläpitävät ammatillista sosiaalisen median tiliä yrittäjänä, mutta vapaa-aikaakin pitää olla. Tasapainoittelua ajankäytön kanssa ei helpota se, että sosiaalisessa mediassa tulee helposti tunne, että ihmisten yhteydenottoihin pitäisi vastata aina välittömästi. Monet opettajat tiedostavat, että he käyttävät sosiaalista mediaa liikaa ja ovat riippuvaisia siitä. Yhtenä keinona ajankäytön hallintaan mainittiin ammatillisen sosiaalisen median tilin tietoisempi käyttämisen rajaaminen tietyissä tilanteissa tai paikoissa. Esimerkkinä esille nostettiin vuorovaikutustilanteet omien lasten kanssa sekä puhelimen jättäminen makuuhuoneen ulkopuolelle. Richter ja kollegat (2022) tuovat tutkimuksessaan myös esille, että Instagramia käyttävät opettajat raportoivat enemmän yksityis- ja työelämänsä sekoittumisesta kuin muut opettajat muilla sosiaalisen median alustoilla.

5 Tutkimusongelmat

Tutkimusongelmien asettelulla tutkimuksessa pyritään saamaan lisää tietoa opettajien sisällöntuottamisesta Instagramissa. Ensimmäisellä tutkimusongelmalla halutaan selvittää opettajien motiiveja sosiaalisessa mediassa sisällöntuottajina toimimisen taustalla. Motiiveja tutkimalla pyritään Prestridgen (2019) mukaisesti saamaan tietoa sisällöntuottamisen taustalla olevista motiiveista, jotka hän jakaa ihmislähtöisiin ja sisältölähtöisiin motiiveihin.

Tutkimusongelmaa lähestytään kuitenkin avoimesti eikä poissuljeta teoriasta poikkeavia vastauksia, jotta ilmiön taustatekijöistä saataisiin mahdollisimman monipuolista tietoa.

Opettajien motiivit sisällöntuottamisen taustalla ovat henkilökohtaisia, eikä niitä kaikkia voi välttämättä tukea aikaisemmillä tutkimuksilla. Toisella tutkimusongelmalla pyritään selvittämään, miten opettajat kokevat sosiaalisen median sisällöntuottajina toimimisen olevan yhteydessä heidän työhönsä. Tutkimusongelmaa ohjaa aikaisemmissa tutkimuksissa toistuvat sisällöntuottamisessa esiintyvät teemat, kuten kaupalliset yhteistyöt (Carpenter, ym., 2023; Shelton & Archambault, 2019), ammatillinen kehittyminen (mm. Prestridge, 2019; Trust ym., 2016), vertaistuki (Kelly & Antonio, 2016; Richter ym., 2022) ja opettajien kokemat haasteet (Carpenter & Harvey, 2019), joiden koetaan olevan yhteydessä sisältöä tuottavan opettajan työhön. Viimeisenä halutaan kartoittaa, millä tavalla sisällöntuottajana toimiminen on yhteydessä opettajien kokemusten mukaan oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

1. Mikä motivoi opettajia aloittamaan sosiaalisen median sisällöntuottajina toimimisen ja jatkamaan sitä?
2. Miten opettajat kokevat sosiaalisen median sisällöntuottajina toimimisen olevan yhteydessä heidän työhönsä?
3. Millä tavalla sosiaalisen median sisällöntuottajana toimiminen on yhteydessä oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen?

Tutkimusprosessin aikana tutkimusongelmia muutettiin kerran. Tutkimussuunnitelma vaiheessa kaikki tutkimusongelmat olivat teorialähtöisiä, mutta aineiston analysoinnin jälkeen tutkimusongelmia muokattiin, jotta aineisto vastasi monipuolisemmin tutkittuun ilmiöön. Lopullisista tutkimusongelmista kaksi ensimmäistä ovat enemmän teorialähtöisiä ja viimeinen on aineistolähtöinen tutkimusongelma.

6 Menetelmä

Tässä luvussa kuvataan tutkimuksen osallistujia, tutkimuksessa käytettyä aineistonkeruumenetelmää ja aineistonkeruun etenemisvaiheita sekä aineiston käsittelyä. Opettajien ylläpitämistä ammatillisen sosiaalisen median tileistä käytetään jatkossa omasta tutkimuksesta puhuttaessa termejä opesome tai opesometili.

6.1 Tutkimuksen osallistujat

Laadullisessa tutkimuksessa ihmisiä tutkittaessa on merkittävää, että osallistujat tietävät tutkimuksen kohteena olevasta ilmiöstä paljon ja ovat kerryttäneet aiheesta omaa kokemusta (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2009). Tutkimuksen kohteena oleva kohderyhmä koostui opettajista, jotka ylläpitävät ammatillista sosiaalisen median tiliä Instagramissa. Tässä tutkimuksessa opettaja -käsité pitää sisällään opetuslalla työskentelevät luokanopettajat ja erityisopettajat alakoulusta sekä aineenopettajat yläkoulusta. Osallistujat valittiin harkinnanvaraisesti ja tutkimuksen tarkoitukseen sopivasti (Puusa & Juuti, 2020; Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2009).

Tutkimuksessa käytettiin lumipallo-otantaa. Lumipallo-otanta on arvokas ja usein jopa etusijalla laadullisessa tutkimuksessa. Ihmisten väliset suhteet ovat tärkeässä asemassa, koska otannassa hyödynnetään osallistujien sosiaalisia verkostoja ja henkilökohtaisia kontakteja ihmisten tavoittamiseksi. (Cohen, Manion & Morrison, 2018, s. 221.) Lumipallo-otannassa tutkijalla on ensin yksi tai useampi avainhenkilö, joka johdattaa tutkijan uuden tutkimusehdokkaan luokse. Tutkija löytää tutkimusehdokkaiden kautta aina uusia ehdokkaita ja näistä alkaa vähitellen muodostua joukko, jolle lähetetään tutkimuksen osallistumispyyntö. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2009.) Tutkimusehdokkaista aloitettiin muodostamaan listaa kirjoittamalla siihen tunnettuja suomalaisia opesometilejä. Seuraavaksi katsottiin keitä nämä opesometilit seuraavat ja lumipallo-otantaa käyttämällä listattiin lisää opesometilejä, joilla oli vähintään 600 seuraajaa. Seuraajamäärän rajana pidettiin 600 seuraajaa, koska uskottiin, että heille on kertynyt kokemusta opesometilin ylläpitämisestä ja he antaisivat parhaiten tietoa tutkittavasta ilmiöstä. Tutkimuksessa hyödynnettiin siis myös eliittiotantaa, joka on lumipallo-otannan tapaan harkinnanvarainen otantamenetelmä (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2009).

Kirjallinen osallistumispyyntö lähetettiin Instagramin yksityisviestillä ensin opettajille, joilla oli vähintään 1000 seuraajaa. Koska vastauksia ei saatu tarpeeksi, lähetettiin kirjalliset osallistumispyynnöt seuraavaksi opettajille, joilla oli vähintään 600 seuraajaa.

Osallistumispyynnöt lähetettiin yhteensä 42 opettajalle. Näistä opettajista haastattelu saatiin sovittua yhdeksän (N=9) opettajan kanssa. Tutkimukseen osallistuneet opettajat ilmoittivat halukkuudestaan osallistua tutkimukseen Instagramin yksityisviestiin vastaamalla.

Haastatteluun osallistuville opettajille lähetettiin sähköpostitse linkki etähaastatteluun sekä tutkimuksen tietosuoja-asetelma (ks. Liite 1). Loput opettajat kieltäytyivät haastattelusta tai eivät vastanneet haastattelukutsuun. Haastatteluun osallistuneiden opettajien seuraajamäärä oli aineistonkeruun hetkellä 600 ja 8000 välillä. Tutkimuksen kannalta on eduksi, että haastatelluiksi on saatu sisällöntuottajia, joilla on suuri seuraajamäärä.

6.2 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus toteutettiin vuosien 2023 ja 2024 aikana. Tutkimusaineisto kerättiin kvalitatiivisin eli laadullisin menetelmin puolistrukturoidulla teemahaastattelulla. Haastattelut toteutettiin keväällä 2023 sekä saman vuoden syksyllä. Haastattelu on sosiaalinen vuorovaikutustilanne, missä halutaan saada tietoa haastateltavan ajatuksista, käsityksistä, kokemuksista ja tunteista (Hirsjärvi & Hurme, 2022, s. 41). Haastattelu sopii aineistonkeruumenetelmäksi silloin, kun tavoitteena on saada tietää, mitä osallistujat ajattelevat tutkittavasta ilmiöstä ja miksi osallistujat toimivat niin kuin toimivat. Haastatteluilla pyritään saamaan mahdollisimman laajasti tietoa tutkittavasta ilmiöstä ja sitä edesauttaa se, että tutkijat voivat valita haastatteluun henkilöt, joilla tiedetään olevan tietoa ja kokemusta aiheesta. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.)

Haastattelurunkoon valittiin etukäteen keskeiset teemat, joihin muodostettiin teemoihin liittyvät haastattelukysymykset (ks. Liite 2). Haastattelurunko koostui seitsemästä teemasta. Teemat olivat motiivit opesomen aloittamisen taustalla, opesomen ylläpitämistä motivoivat tekijät, opesomen tuomat edut ja haitat, ammatillinen kehittyminen, kaupalliset yhteistyöt, opesomen tuomat vuorovaikutustilanteet sekä koulun ja kodin välinen yhteistyö.

Puolistrukturoidussa haastattelussa haastattelukysymyksiin ei ole valmiita vastausvaihtoehtoja, vaan haastateltavat saavat itse vastata omin sanoin kysymyksiin (Puusa, 2020a, s. 111–112). Teemahaastattelun etu on siinä, että haastattelukysymyksiä voidaan tarkentaa ja syventää sen mukaan, miten haastateltava niihin vastaa. Tarvittaessa teemahaastattelu mahdollistaa sen, että kaikille haastateltaville ei ole pakko esittää kaikkia suunniteltuja haastattelukysymyksiä tai niitä ei ole pakko esittää samassa järjestyksessä.

Oleellista on se, että pyritään saamaan merkityksellisiä ja tarkoituksenmukaisia vastauksia tutkittavasta ilmiöstä. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.)

Haastattelutilanne edellyttää hyvää vuorovaikutusta ja kontaktia haastateltavan kanssa, joten haastattelupaikan tulisi olla rauhallinen ja turvallinen ympäristö (Hirsjärvi & Hurme, 2022, s. 74). Tutkimushaastatteluista kahdeksan toteutettiin etähaastatteluna Zoom-sovelluksen kautta, joten jokainen haastateltava sai itse valita sopivan paikan, mistä haluaa osallistua haastatteluun. Haastattelut olivat kestoltaan 21–46 minuuttia. Yksi haastattelu toteutettiin kirjallisena osallistujan omasta toiveesta. Kyseiselle haastateltavalle lähetettiin haastattelukysymykset Word-tiedostona sähköpostitse ja haastateltava lähetti vastauksensa samassa tiedostossa takaisin tutkijoille.

Ennen varsinaisen tutkimusaineiston keräämistä toteutettiin esihaastattelu. Esihaastatteluja tehdään, jotta voidaan testata haastattelurunkoa ja haastattelun aihepiirien ja kysymysten järjestystä. Tarvittaessa esihaastattelujen jälkeen näitä voidaan vielä muuttaa.

Esihaastatteluilla saadaan myös arviota siitä, kuinka kauan yhteen haastatteluun kuluu aikaa. (Hirsjärvi & Hurme, 2022, s. 72.) Esihaastattelusta saadun palautteen perusteella osaa haastattelukysymyksistä muokattiin, jotta haastateltavien olisi helpompi ymmärtää ne. Lisäksi yksi haastattelukysymys poistettiin kokonaan, koska kysymys ei liittynyt suoraan opesomejen ylläpitämiseen vaan niiden seuraamiseen. Esihaastateltavan vastauksissa nousi esille yksi kokonaan uusi teema, jota tutkimuksessa ei ollut otettu huomioon aikaisemmin.

Esihaastattelun jälkeen haastattelurunkoon päätettiin lisätä teema koulun ja kodin välisestä yhteistyöstä. Koska uusi teema muodostettiin esihaastateltavan vastauksista, pystyttiin esihaastattelu liittämään osaksi tutkimusaineistoa.

6.3 Aineiston käsittely

Kuvatut haastattelut tallennettiin Turun yliopiston omaan suojattuun tallennustilaan, Seafileen. Haastattelujen käsittely aloitettiin litteroinnilla. Heti litteroinnin alussa osallistujille laadittiin koodinimet (O1, O2 jne.), jolla mahdollistettiin haastateltavien anonyymiteetti alusta alkaen. Haastattelut litteroitiin sanatarkasti, jotta saatiin tietää mitä haastateltavat vastaavat jokaiseen kysymykseen. Samalla litterointi mahdollistaa tutkijalle aineistoon tutustumisen sekä havaintojen ja tulkintojen tekemisen (Kallio, 2021). Litterointitiedostossa käytettiin fonttia Calibri, fonttikokoa 11 ja riviväliä 1. Litteroitua tekstiaineistoa kaikilta yhdeksältä haastateltavalta oli yhteensä 53 sivua. Litteroidut haastatteluaineistot siirrettiin myös

tietosuojattuun Seafire-kansioon. Mikäli haastateltavan vastauksissa tuli esille hänen Instagram-tiliinsä yhdistettäviä tietoja, ne sensuroitiin litterointivaiheessa.

Kerättyä tutkimusaineistoa lähdettiin analysoimaan sekä aineistolähtöisesti että teoriaohjaavasti. Näitä laadullisia sisällönanalyysin menetelmiä käyttäessä keskityttiin siihen, mistä asioista, aiheista ja teemoista aineisto kertoi (Vuori, 2021a). Aineistolähtöisen sisällönanalyysin avulla aineistosta esiin nousseita uusia näkökulmia oli mahdollista käsitellä monipuolisesti (Puusa, 2020b), kun taas teoriaohjaava analyysi tuki tutkimustulosten liittämistä aiempaan tutkimukseen ja teoreettisiin kehyksiin. Aineistolähtöisessä analyysivaiheessa tarkastellaan aineistosta esiin nousevia asioita, jotka ovat usealle haastateltavalle yhteisiä (Hirsjärvi & Hurme, 2022, s.179). Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä tavoitteena on muodostaa teoreettinen kokonaisuus tutkimusaineistosta, ja analyysiyksiköt valitaan aineistosta tutkimusongelmien mukaisesti, jolloin ne eivät ole etukäteen päätettyjä. Teoriaohjaavassa sisällönanalyysissä tavoitteena on etsiä kerätystä aineistosta esille nousseista teemoista samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia tutkimuksen teoriaosuudessa esitelyihin aikaisempiin tutkimuksiin. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.)

Analyysiyksiköt olivat pääasiassa kokonaisia virkkeitä ja kertomuksia, jotka antoivat vastauksia tutkimusongelmiin. Litteroitua aineistoa lähdettiin redusoimaan, eli pelkistämään. Pelkistämisen ideana on selkeyttää tutkimusaineistoa etsimällä tutkimusongelmaa kuvaavia ilmauksia ja rajata litteroidusta aineistosta kaikki epäolennaiset tiedot pois (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 123). Analyysiyksiköt värikoodattiin ja samaa ilmiötä kuvaavat analyysiyksiköt listattiin erilliseen Excel-tiedostoon. Ensimmäiseen tutkimusongelmaan vastaavat analyysiyksiköt listattiin Excelissä yhdelle välilehdelle ja toiselle sekä kolmannelle tutkimusongelmalle muodostettiin välilehdet haastateltavien vastauksissa ilmenevien aiheiden mukaan aineiston analysoinnin helpottamiseksi. Alkuperäisilmauksille kirjoitettiin niitä kuvaavat pelkistetyt ilmaukset omaan sarakkeeseen.

Pelkistettyjen ilmauksien muodostamisen jälkeen aineisto klusteroitiin eli ryhmiteltiin. Klusteroinnissa alkuperäisilmauksista etsitään samaa ilmiötä kuvaavia käsitteitä, jotka ryhmitellään eri luokiksi, joista muodostuu alaluokat (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 124). Alaluokat nimettiin luokan sisältöä kuvaavalla käsitteellä (ks. Taulukko 1). Klusteroinnin jälkeen aineiston käsittelyä jatkettiin abstrahoinnilla. Abstrahoinnin vaiheessa yhdisteltiin luokkia laajemmiksi teemoiksi ja näin saatiin vastauksia tutkimusongelmiin. Yhdistelyä voi jatkaa niin kauan kuin se aineiston sisällön näkökulmasta on mahdollista, koska se on

ominaista aineistolähtöiselle sisällönanalyysille. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 125.)

Abstrahointia jatkettiin yläluokkiin asti (ks. Taulukko 1).

Ensimmäiseen tutkimusongelmaan yläluokiksi muodostui oman uran taltiointi, työhön liittyvä sisältö, verkostoituminen, yhteistyö yritysten kanssa sekä ammatillinen kehitys ja vaikuttaminen. Toiseen tutkimusongelmaan yläluokiksi muodostui opesomen digitaalisena portfoliona, kaupalliset yhteistyöt ja yrittäjyys, ammatillinen kehittyminen, vuorovaikutustilanteet ja palaute sekä koetut haasteet opesomen ylläpitämisessä. Kolmanteen tutkimusongelmaan yläluokiksi muodostui yhteys huoltajiin ja oppilaisiin sekä yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Yläluokat muodostuivat pääosin aiemman teorian pohjalta, mutta aineistoa analysoidessa esiin nousi myös uusia yläluokkia, kuten opesomen käyttäminen digitaalisena portfoliona ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen.

Taulukko 1. Esimerkki tutkimuksen analyysivaiheesta.

Analyysiyksikkö	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
<i>Sit jos on ollu just vaik joku tosi hyvä keskustelu jonku kaa ni on saattanu alkaa pohtii eri näkökulmasta. Et ehkä sillee on tosi hyvä vähän reflektoida sitä omaa toimintaansa tai niitä juttuja (O1)</i>	Verkostoituminen muiden (some)opettajien kanssa on mahdollistanut oman työn reflektointia eri näkökulmista.	Oman työn reflektointi	Ammatillinen kehittyminen
<i>Se on just vahvistanut sitä mun omaa visiota tai on saanut niinku rohkeutta vaan luottaa siiheen, että kyllä mä osaan tän työn (O2)</i>	Opesomen ylläpitäminen on vahvistanut omaa visiota ja antanut itsevarmuutta.	Itsevarmuus	
<i>Tulee keskusteltua erilaisten ihmisten kanssa. Seuraan tosi paljon muidenkin ammattiryhmien edustajia myös esimerkiksi siis toimintaterapeutteja ja puheterapeutteja ja jotenkin sitä semmosta moniammatillista näkemystä on tullut lisää. Et oon tehny kyllä paljon yhteistyötä ennen opesomeekin, mutta koen, että se on jotenkin vahvistanut sitä käsitystä ja näkemystä siitä millaisia kaikkia tapoja tukea oppilasta voi olla. (O4)</i>	Verkostoituminen muiden kanssa on lisännyt moniammatillista näkemystä, ja sitä kautta myös vahvistanut käsitystä siitä, miten tukea oppilasta.	Lisääntynyt moniammatillinen näkemys	

7 Tulokset

Tässä osiossa esitellään tutkimushaastatteluissa saatuja tuloksia, jotka vastaavat tutkimuskysymyksiin ja ovat merkittäviä tutkimuksen kannalta. Tulososion yläotsikot muodostettiin tutkimuskysymysten pohjalta. Niiden alaotsikot muodostuivat analyysivaiheessa muodostuneiden yläluokkien avulla. Tuloksia esiteltäessä käytetään paljon haastatteluista suoraan otettuja sitaatteja. Sitaateiksi on valittu vain sellaiset sitaatit, joiden koettiin tuovan jotain lisää tulosten esittelyyn. Osasta asioista kerrotaan suoraan tekstissä sitaatin sijaan, jos suora sitaatti oli liian lyhyt, epäselvä tai siinä kerrottiin useasta asiasta ristiin. Jos asian mainitsi useampi opettaja, valittiin sitaateista parhaiten asian tiivistävä ja kuvaava sitaatti. Opettajien ylläpitämistä ammatillisen sosiaalisen median tileistä käytetään tutkimuksen tuloksista puhuttaessa termejä opesome tai opesometili.

7.1 Motiivit sisällöntuottamisen aloittamisen ja jatkamisen taustalla

7.1.1 Oman uran taltiointi

Yhtä opettajaa lukuun ottamatta kaikki opettajat mainitsivat oman uran taltioimisen yhtenä sisällöntuottamiseen innostaneena tekijänä tai nykyään opesometilin ylläpitämisessä motivoivana tekijänä. Oman uran taltioiminen pitää sisällään omasta työpäivästä tai -viikosta päivittämisen kuvien tai tarinoiden muodossa, omien materiaalien ja ideoiden julkaisemisen sekä muiden tekemien materiaalien tallentamisen omalle tililleen. Opettajat kuvailivat, että he halusivat paikan, johon voi päiväkirjamaisesti tallentaa esimerkiksi oman uran aloitusta sekä sen kehitystä, ja Instagram toimii hyvänä alustana sitä varten. Opettaja 7 mainitsi, että taltioi tekemäänsä työtä opesomeen myös oppilaita varten.

Oon aina pitänyt siitä semmosesta oman työn dokumentoinnista, et oon tykännyt ottaa just kuvia silleen et on oppilaille muistoksi ja vähän itellekkii jää sitten, että mitä täs on oikeen tullut tehtyä. (O7)

Instagramin koettiin myös olevan käytännöllinen alusta ideoiden sekä materiaalien tallentamiseen ja jakamiseen. Opettajat tallensivat omia ideoita sekä materiaaleja itselleen muistiin julkaisemalla niistä kuvia tai tarinoita, ja samalla jakoivat muille opettajille inspiraatiota. Lisäksi opettajat pääsivät tallentamaan muiden jakamia ideoita kätevästi samaan paikkaan omien ideoiden kanssa, joihin he pystyivät myös palaamaan aina tarvittaessa. Opettaja 3 kuvaili, että aloitti sosiaalisen median tilin ylläpitämisen aluksi itseään varten.

Mä alotin alun perin Instagramii pitää itelleni silleen kuvapäiväkirjana, et mä saan sinne tallennettuu mitä me ollaan tehty oppilaiden kanssa. Ja sit vähän niinku samalla jaettua muillekin inspiraatio. Mut et joo Insta semmonen kuvapäiväkirjanana toimiminen, ideoiden saaminen talteen jonnekkinn muuallekkiku Driveen. (O3)

7.1.2 Työhön liittyvä sisältö

Yksi opesomen perustamiseen innostanut tekijä oli opettajien halu saada kaikki työhön liittyvä sisältö kätevästi samaan paikkaan sekä halu rajoittaa työhön liittyvän sisällön näkemistä vapaa-ajalla. Opettajat 5 ja 8 kertoivat perustaneensa opesometilinsä voidakseen rajata työhön liittyvää sisältöä. Opettajat kokivat erillisen opesometilin rajaavan työasioita pois heidän vapaa-ajaltaan eli niistä tilanteista, kun ei halua ajatella työasioita.

Joo mä luulen et se on lähtenyt alun perin siitä, että sai vähän erilleen siitä omasta somesta. Että ei tarvinnut aina jos halus kattoo instaa, nii ei aina tarvinnut kattoo työjuttuja samalla. (O8)

Myös Opettajaa 6 motivoi sosiaalisen median tilin luomisessa se, että työsisältöä pystyi tarvittaessa rajaamaan pois vapaa-ajalta. Toisaalta Opettaja 6 halusi myös kaiken työhön liittyvän sisällön samaan paikkaan. Erillinen opesometili helpotti työhön liittyvien asioiden löytämistä sosiaalisesta mediasta paremmin niissä hetkissä, kun sille oli tarvetta.

Mä seuraan tosi paljon tilejä siellä, ja sit mulle tuli jotenki sellainen olo, että se kaikki opesisältö hukkuu sinne sekaan. Niin sit mä päätin, että jos mä teen erikseen opettajatilin, niin sitten mä rupeen sillä tilillä seuraamaan vaan kaikkia mun työhön liittyviä tilejä. Niin sit mä tavallaan löydän heti kaikki työhön liittyvät asiat sieltä somesta paljon kätevämmiin, kun mä haluan. Ja toisaalta se myöskin rajaa sitä työtä sit pois niistä hetkistä, kun mä en halua ajatella sitä työtä. (O6)

7.1.3 Verkostoituminen

Verkostoituminen oli sekä sisällöntuottamisen aloittamiseen innostanut tekijä että myöhemmin opesomen ylläpitämisessä motivoiva tekijä. Verkostoituminen pitää sisällään maininnat muista opesomeista saadusta inspiraatiosta, samanhenkisten kollegoiden löytämisestä, vertaistuen hakemisesta ja erilaisista vuorovaikutustilanteista muiden opettajien

kanssa. Opettajat (O1, O2, O3, O5, O6, O8) kertoivat seuranneensa muiden opettajien opesometilejä ennen oman opesometilin perustamista. Kyseiset opettajat kertoivat myös inspiroituneensa muiden opesometileistä ja mainitsivat tämän olleen innostava tekijä oman sisällöntuottamisen aloittamisen taustalla. Muiden opettajien sosiaalisen median tilit inspiroivat oman tilin perustamiseen, sillä niistä sai varmuutta siihen, että opettajan työtä voi jakaa sosiaalisessa mediassa.

Joo kyllä varmastikin, kun oli vähän nähnyt et minkälaista sisältöä jengi jakaa ja sieltä se idea vähän niinkun lähtikin, et aa hei muutkin tekee tämmöstä vähän niinku kuvapäiväkirja tyyppistä et jakaa omia juttuja mitä on oppilaiden kanssa tehny. Niin kylhän siit sai itekki sit inspiksen. (O3)

Jos ei olisi ensin nähnyt semmoisia tilejä, jotka keskittyy lähinnä vaan niihin opettajuusasioihin, niin en varmaan olisi itse tajunnut perustaa tuollaista. (O6)

Opettaja 2 toi myös esille, kuinka muiden opettajien opesometilit inspiroivat häntä tuomaan opesomeen uuden näkökulman. Opettaja koki tärkeäksi jakaa vertaistukea vastavalmistuneille työuransa alussa oleville opettajille. Lisäksi opettaja koki, että opesomen perustaminen voisi auttaa häntä löytämään enemmän samanhenkisiä kollegoita, joita hänen kouluyhteisössään ei ollut.

Mun mielestä opettajan työhön vähän sisältyy sellainen mystiikan verho, et mitä se on siellä ”kulissien” takana ja miten se näyttäytyy oppilaalle ja perheelle, niin sitten mä halusin olla avaamassa sitä arkitodellisuutta ja sitä arkityötä, koska mulla ei ainakaan opintojen aikana ollut selvää ymmärrystä mitä kaikkea se opettajan työ oikeasti tarkoittaa. Niin sitten kun mä löysin niitä opesomeja, niin mulle tuli sellainen idea, että tämähän olisi hyvä paikka taltioida mitä kaikkea, vaikka ensimmäisen vuoden aikana tulee vastaan ja et mitkä on niitä ensimmäisiä reaktioita vaikka siihen kun sä saat pedagogiset asiakirjat nenän eteen etkä sä oo ikinä nähnyt niitä ennen. Mun mielestä sellainen näkökulma puuttui, että miltä se tuntuu siitä opettajasta, joka tekee ekaa kertaa. Mä ajattelin, et mulla vois olla siihen jotain annettavaa, et mitä mä en ollut ehkä hirveästi nähnyt niissä muissa sometileissä. (O2)

Mä koin tosi voimakkaasti kaipuuta sellaisiin kollegoihin, jotka olis ollut enemmän samalla aaltopituudella kuin minä. Mä koen, että me ajateltiin tosi eri tavalla opettamisesta ja opetuksesta niiden mun vanhempien kollegoiden kanssa. (O2)

Muista opesomeista saatu inspiraatio innosti opettajia luomaan opesometilin, mutta sen ylläpitämisen myötä tullut verkostoituminen motivoi opettajia (O1, O2, O3, O4, O7, O8, O9) jatkamaan sisällöntuottamista. Opettaja 4 mainitsi olevansa hänen koulussaan ainoa tietystä työtehtävässä oleva opettaja, ja sen takia opesomen tuomat vertaissuhteet motivoivat häntä opesomen ylläpitämisessä. Kyseinen opettaja kertoi, että samassa työtehtävässä ympäri Suomea työskentelevien opettajien kanssa tulee keskusteltua sosiaalisessa mediassa enemmän kuin omassa kunnassa samassa työtehtävässä työskentelevien opettajien kanssa. Opettaja 7 mainitsi verkostoitumisen olevan nykyään yksi eniten motivoiva tekijä sisällöntuottamisessa, ja ennen opesomen perustamista hänelle ei tullut edes mieleen, että voisi sosiaalisessa mediassa tutustua muihin opettajiin.

7.1.4 Yhteistyö yritysten kanssa

Opesomen ylläpitämisessä motivoivana tekijänä koettiin erilaiset yhteistyöt yritysten kanssa. Yhteistöillä tarkoitetaan yritysten kanssa tehtyjä kaupallisia yhteistöitä, joista opettaja saa korvausta rahana tai tuotteina sekä yhteistöitä, joissa opettaja tuottaa opetusmateriaalia yritykselle, pääsee vierailemaan tapahtumiin tai tekemään kampanjoita. Yhteistöitä yritysten kanssa ei koettu sisällöntuottamiseen innostaneena tekijänä, vaan yhteistyöt ovat tulleet aktiivisen sisällöntuottamisen myötä, mikä nykyään myös motivoi opettajia (O2, O3, O5) sisällöntuottamisen jatkamisessa. Opettajat 2 ja 3 kuvailivat yhteistöiden tuovan uusia mahdollisuuksia tavalliseen opettajantyöhön, joita ei pääsisi kokemaan ilman opesomen ylläpitämistä. Opettaja 5 kertoi muutamien kaupallisten yhteistöiden piristäneen tavallista arkityötä. Yksikään näistä kolmesta opettajasta ei kuitenkaan kokenut yhteistöiden olevan motivoivin tekijä opesomen ylläpitämisessä, mutta yksi opettaja kertoi sen olevan iso motivoiva tekijä.

-- oon päässy tekee noita kaupallisia yhteistöitä ja saanu sillä tapaa myös ammatillisia mahdollisuuksia, et mä oon päässy somen kautta esimerkiksi tuottamaan oppimateriaalia eri yrityksille. Nii ei mitään näitä ois tapahtunu, jos mua ei ois bongattu tuol somessa, niin kyl se on tosi iso motivoiva tekijä.

7.1.5 Ammatillinen kehitys ja vaikuttaminen

Opesomen ylläpitämisessä motivoivana tekijänä koettiin henkilökohtainen ammatillinen kehittyminen, mitä tapahtuu opesomen ylläpitämisen ansiosta. Ammatillisella kehitymisellä tarkoitetaan ammatillisen näkemyksen vahvistumista esimerkiksi saadun palautteen ansiosta, ajatusmaailman laajentamista sekä oman urapolun kehittämistä. Ammatillista kehittymistä ei nimetty sisällöntuottamiseen innostaneena tekijänä, vaan se on tullut opesomen ylläpitämisen myötä, mikä motivoi opettajia (O2, O3, O5, O8, O9) jatkamaan sen ylläpitämistä. Opettajat mainitsivat, että sosiaalisesta mediasta on saanut vahvistusta omalle ammatilliselle näkemykselle, kun näkee mitä muut kollegat ympäri Suomea tekevät. Opettaja 5 koki saavansa vahvistusta omille näkemyksilleen, kun näki muiden opettajien käyttävän esimerkiksi hänen itse tuottamaansa opetusmateriaalia. Opettaja 2 kuvaili muiden antaman vertaistuen ja kannustuksen vahvistavan hänen ammatillista kehittymistään.

Tuolta somesta on saanut sellaista tavallaan vahvistusta sille omalle ammatilliselle näkemykselle. Siitä kun saa toisilta kommenttia et ei pelkästään se vertaistuki että ”äh mulla on nää samat ongelmat” vaan myös sellainen kannustus et ”hyvä, just noin”. (O2)

Henkilökohtaisen ammatillisen kehittymisen lisäksi opettajat (O4, O6, O8, O9) nostivat esille opesomen tuoman vaikuttamismahdollisuuden motivoivan heitä sisällöntuottamisessa.

Vaikuttamisella tarkoitetaan tässä opettajan työnkuvan näkyviin nostamista, oman erikoistumisalueeseen liittyvän tiedon jakamista sekä halua kehittää kasvatus- ja koulutusala suuremmassa mittakaavassa. Opettaja 8 toi esille, että opesomen ylläpitämisen kautta häntä kiinnostaa enemmän yleisesti kasvatus- ja koulutusalaan liittyvät asiat, mikä edistää hänen ammatillista kehitystään. Vain yksi opettaja (O9) mainitsi vaikuttamisen olleen myös yksi innostanut tekijä sisällöntuottamisen aloittamisessa ja nykyään vaikuttaminen on myös tärkeä motivoiva tekijä sisällöntuottamisessa.

No varmaan se lähti siitä halusta kehittää opetustyötä ja tuoda ehkä siinä olevia epäkohtia esiin ja sitten myös sellasta tavallaan saada opettajien ääni kuuluviin ehkä paremmin. Jotenkin tuntuu, että se jäi ehkä vähän jalkoihin mediassa ja muutenkin, niin tota tuli tarve puhua kaikista opetustyön haasteista ja positiivisistakin asioista enemmän ääneen. (O9)

Sitä on päässyt luomaan jopa uudenlaista urapolkua sen kautta ja se on nyt yksi tosi tärkeä motivoiva tekijä mikä tässä on tullut sen somen tekemisen myötä. Että pääsisi kehittämään ja luomaan jotain uutta ja kehittämään tätä opetusmaailmaa, ehkä jopa joskus muussa kuin opetustyössä mahdollisesti. (O9)

Opesomen ansiosta opettajat (O4, O6, O8, O9) myös kokivat, että pystyivät avaamaan paremmin omaa työnkuvaa. Opettajat halusivat näyttää konkreettisesti, mitä luokan- tai aineenopettajan työnkuvaan kuuluu. Opettaja 4 kuvaili, että eniten sisällöntuottamisessa nykyään motivoi erityisesti erityisopettajan työnkuvan näkyväksi tekeminen, mutta myös yleisesti tiedon jakaminen. Oman työnkuvan avaamisen lisäksi opettajat toivat esille tiedon jakamisen omasta erikoistumisalueesta. Opettaja 6 mainitsi olevansa erikoistunut positiiviseen pedagogiikkaan ja haluaakin jakaa tietoa siitä eteenpäin.

Mulla on nykyään enemmän se motiivi, että se mikä on muodostunut omaksi jutuksi tässä opesomen aikana, niin sitä voikin jakaa sitä muille. Et mä oon nyt erikoistunut tähän positiiviseen pedagogiikkaan, niin sit ku mä koen sen tosi tärkeäksi aiheeksi ja koen et sitä pitäis levittää kouluihin, niin nyt mulla on myös motiivina julkaista siitä tietoa eteenpäin. (O6)

7.2 Sisällöntuottamisen yhteys opesomea ylläpitävään opettajaan

7.2.1 Digitaalinen portfolio

Opettajat (O1, O2, O3, O4, O5, O6, O7, O8) käyttävät opesometiliä kuin digitaalista päiväkirjaa tai portfolioa, johon he saavat tallennettua kuvien ja tarinoiden muodossa kouluarkea. Digitaaliseen portfolioon sisältyy opettajien päivittäminen arjestaan, omien materiaalien ja ideoiden julkaiseminen sekä muiden tekemien materiaalien tallentaminen omalle opesometililleen. Instagram toimii hyvänä alustana, minne opettajat voivat koota monet kouluvuoden aikana tehdyt asiat. Opettajat (O1, O2) kertoivat käyttävänsä opesomea tallentaakseen sinne oman uran alkuketkiä, jotta työuran aloitusta olisi helpompi seurata päiväkirjamaisesti ja tarjota samalla vertaistukea muille työuran alussa oleville opettajille. Omien materiaalien julkaisemisen ja tallentamisen lisäksi Instagramissa opettajat pystyvät tallentamaan muiden opettajien tekemiä materiaaleja, joita he ovat kokeilleet omassa opetuksessa ja todenneet toimiviksi. Omiin julkaisuihin tai tallennettuihin materiaaleihin on Opettaja 3 mielestä helppo palata ja muistella, mitä on koulunvuoden aikana tehty.

Mä oon huomannu, et niihin on tosi kiva palata näin jälkeinpäin ja kattoo, et ai niin me tehtiin tällöinen viime vuonna, et täähän on hyvä. Kun tulee niit muistoja Instassa, niin sielt saa bongattuu semmosii mitä ei ois sit ehkä muuten tullu taas bongattuu ja näin. (O3)

Opettaja 6 pohti lisäksi opesomen ylläpitämisen vaikutusta työnhakuun. Opettaja koki, että opesomen voisi toimia eräänlaisena portfoliona työnhaussa, josta työnantaja voisi nähdä millainen opettaja hakee työpaikkaa. Opesomen mainitseminen työhaun yhteydessä voisi osoittaa opettajan osaamisen tv-taitojen eli tieto- ja viestintäteknologia taitojen osalta. Kyseinen opettaja oli itse laittanut omiin työhakemuksiin opesometilinsä käyttäjänimen, kun oli kysytty hakijan tv-taidoista. Työnhakuvaiheessa opettaja oli myös tuonut oman opesometilinsä esille taidonnäytteenä ja ilmaissut halukkuutensa toimia koulun somevastaavana, jos koululta löytyy oma sosiaalisen median tili, esimerkiksi Instagramissa. Kuitenkin kyseinen opettaja mainitsi, että ei tiedä onko opesomen mainostaminen vaikuttanut olennaisesti työpaikan saamiseen.

7.2.2 Kaupalliset yhteistyöt

Opettajat (O1, O2, O3, O4, O5, O9) kertoivat tekevänsä kaupallisia yhteistöitä. Kaupalliset yhteistyöt pitävät sisällään opetusmateriaalien tai muun rahallisen palkkion saamisen korvauksena yrityksen mainostamisesta. Yritykset ovat lähestyneet opettajia opesomen kautta kaupallisen yhteistyön merkeissä, mutta muutama opettaja oli myös itse ollut yhteydessä kiinnostaviin yrityksiin. Opettajat kertoivat tekevänsä kaupallisia yhteistöitä kolmesta syystä. Eniten opettajat ovat tehneet kaupallisia yhteistöitä erilaisten opetusmateriaalien ja ilmaistavaroiden takia. Toiseksi syyksi kaupallisten yhteistöiden tekemiseen nousi korvauksen saaminen omasta ammattitaidosta ja ajasta, jonka opettajat käyttävät opesomen ylläpitämiseen. Opettaja 9 kertoi tekevänsä kaupallisia yhteistöitä luodakseen uusia urapolkuja ja edistääkseen omaa mahdollisuuttaan toimia yrittäjänä.

No ne mahdollistaa eri tavalla sitten ehkä sitä, että tästä voisi tulla jossain kohtaa enemmän työ siinä mielessä, että tästä voisi saada myös itselle takaisin jotakin rahaa. Niin sitten ehkä se kaupallisten yhteistöiden lisääminen mahdollistaisi myös sitä, että voisi ehkä jättää päivätyötä joskus vähän vähemmälle ja sitten irrottaa just siihen yrittäjyyteen, kun sitä tulovirtaakin tulisi sieltä yrittäjyyden puolelta. (O9)

Opettajat (O6, O7, O8) mainitsivat, että vaikka he eivät tällä hetkellä toteuta kaupallisia yhteistöitä, se voisi kiinnostaa heitä tulevaisuudessa. Opettaja 7 kertoi, että ei ole tehnyt kaupallisia yhteistöitä, koska mikään yritys ei ole lähestynyt häntä. Kahdelle muulle opettajalle (O6, O8) ei ole tarjoutunut mahdollisuutta itselle hyödylliseen tai itseään kiinnostavaan kaupalliseen yhteistyöhön. Opettaja 6 mainitsee myös, että opettajan omat resurssit vaikuttavat kaupallisten yhteistöiden toteuttamiseen.

Jos se tuntuis mun omalta jutulta ja se taho, joka ottais yhteyttä liittyis olennaisesti siihen tapaan miten tykkään toteuttaa mun työtä, niin voisin ehkä lähteä. Tokihan aina se riippuu siitä, et miten paljon siihen pitäis sitoutua, tuottamaan kuinka usein sisältöä ja muuta, et se riippuu sen hetkisistä voimavaroistakin. Ja myöskin et en olisi valmis tai kiinnostunut siihen, että mulla pyöris koko ajan joku kaupallinen yhteistyö. Ehkä jotain satunnaista ois kiva kokeilla joskus, mut jotenkin tuntuu et siihen pitäisi laittaa niin paljon aikaa, jos koko ajan haluais olla jossain yhteistyössä. (O6)

7.2.3 Ammatillinen kehittyminen

Kaikki opettajat kokivat, että opesomen ylläpitäminen on edistänyt heidän ammatillista kehittymistään. Ammatillinen kehittyminen sisältää maininnat oman työn reflektoinnista, itsevarmuudesta, laajentuneesta ajatusmaailmasta opetustyössä, lisääntyneestä moniammatillisesta näkemyksestä sekä oman vision ja opettajuuden vahvistumisesta ja kehittämisestä. Opesomen ylläpitäminen on vahvistanut opettajien omaa visiota ja antanut heille itsevarmuutta omaan työhön. Siihen on vaikuttanut saatu palaute opettajien tekemistä materiaaleista sekä julkaistusta sisällöstä. Opettaja 2 kuvaili, että opesomessa saadun palautteen ansiosta on saanut varmuutta siitä, että hän voi luottaa omaan intuitioon ja visioon tehdä opettajan työtä. Opettajat kokivat myös, että opesome on rikastuttanut heidän opetustaan. Esimerkiksi kaupallisten yhteistöiden kautta opettajat pääsivät yhdessä oppilaiden kanssa kokeilemaan uusia sovelluksia tai materiaaleja. Opettaja 3 kertoi saavansa myös paljon inspiraatiota sekä ideoita omille oppitunneille, projekteihin ja arviointiin, mikä helpottaa hänen työtänsä, koska kaikkea ei tarvitse tehdä itse.

Se tuo tosi paljon inspiraatiota et mä oon ite siellä, mut sit myös mä seuraan siel paljon opetilejä niin mä saan sielt ihan valtavan määrän ideoita tuntisuunnitelmiin. Tai projekteihin tai vaik arviointinäkökulmiin ja muuhun tämmöseen. Nii must tuntuu et pysyy jatkuvasti jotenki tuoreena se oma tekeminen. (O3)

Opettajat kuvailivat opesomen ylläpitämisen tuovan heille halun kehittyä ammatissaan. Opettaja 7 kertoi, että opesomen ylläpitämisen myötä hän pitää itselleen jonkinlaista rimaa, jotta ei jämähtäisi tiettyyn pisteeseen. Opesomessa tapahtuvan verkostoitumisen koettiin edistävän ammatillista kehittymistä, koska opettajat pysyivät ajan tasalla uusista tutkimuksista. Verkostoituminen opesomessa edisti Opettaja 4:n mielestä ammatillista kehittymistä antamalla uusia näkökulmia tai vahvistamalla jo olemassa olevia näkemyksiä erilaisiin tilanteisiin.

Tulee keskusteltua erilaisten ihmisten kanssa. Seuraan tosi paljon muidenkin ammattiryhmien edustajia myös, esimerkiksi siis toimintaterapeutteja ja puheterapeutteja, ja jotenkin sitä moniammatillista näkemystä on tullut lisää. Et oon tehny kyllä paljon yhteistyötä ennen opesomeakin, mutta koen, että se on jotenkin vahvistanut sitä käsitystä ja näkemystä siitä millaisia kaikkia tapoja tukea oppilasta voi olla. (O4)

7.2.4 Vuorovaikutustilanteet ja negatiivinen palaute

Opesomen ylläpitäminen on tuonut opettajille erilaisia vuorovaikutustilanteita, niin positiivisia kuin negatiivisia. Vuorovaikutustilanteisiin sisältyy kaikki kommunikointi esimerkiksi yksityisviesteillä tai kommentteissa sekä muiden opettajien antama vertaistuki. Opettajat (O1, O2, O3, O4, O5, O8, O9) kertoivat olevansa aktiivisesti vuorovaikutuksessa omien seuraajiensa kanssa. Opettajat 6 ja 7 mainitsivat, että eivät ole oma-aloitteisesti vuorovaikutuksessa seuraajien kanssa, mutta vastaavat heidän opesometileillensä tuleviin viesteihin ja kommentteihin. Aktiivisesti vuorovaikutuksessa olevat opettajat kertoivat keskustelewansa seuraajien kanssa yksityisviesteillä Instagramissa. Opettaja 3 kertoi haluavansa luoda matalan kynnyksen kommunikointia esimerkiksi julkaisemalla Instagram-tarinoita, joissa on äänestys- tai reagointimahdollisuus. Opettaja 2 kertoi käyneensä pidempiäkin keskusteluja yksityisviesteillä joidenkin opettajien kanssa. Näiden keskustelujen ansiosta opettaja koki saaneensa uusia ystäviä, joiden kanssa hän kertoi olevansa aktiivisesti yhteydessä.

Opesometilien kautta aktiivisesti vuorovaikutuksessa olevat opettajat pitivät vuorovaikutusta tärkeänä. Vuorovaikutuksen tärkeyttä perusteltiin esimerkiksi sillä, että opesome toimii kuin isona opettajahuoneena, josta saa kollegiaalista tukea useammalta kollegalta.

Vuorovaikutuksen opesomessa koettiin laajentavan ajatusmaailmaa, koska opettajat pääsivät näkemään sekä alueellisia että opettajien eroja. Opettaja 5 toi esille, että vuorovaikutuksen

kautta saa vertaistukea, mitä ei voi opettajien ammatissa hänen mielestään olla liikaa. Opettajat 6 ja 7 eivät pitäneet vuorovaikutusta opesomessa tärkeänä ja Opettaja 7 koki kasvokkain tapahtuvan vuorovaikutuksen tärkeämmäksi.

Kaikki haastateltavat opettajat kertoivat saavansa edes jonkin verran vertaistukea muilta kollegoilta Instagramissa. Vertaistukea saatiin esimerkiksi omilta seuraajilta, kun opettajat julkaisivat opesomeen heitä askarruttavaan aiheeseen liittyen. Opettajat kokivat saavansa vertaistukea myös seuraamalla muiden opesometilejä, koska he näkivät ja lukivat julkaisuja samaistuttavista aiheista, jotka olivat myös itselleen toimivia tai haastavia. Haastatteluissa nousi esille erilaisia aiheita, joihin opettajat kokivat tarvitsevansa vertaistukea. Näitä aiheita oli esimerkiksi luokan työrauha, oppilaan tukeminen, pedagogiset asiakirjat, opettajan työn epäkohdat ja omat tunteet liittyen opettajan työhön.

Vertaistukeen positiivisesti liittyvien kokemusten lisäksi haastatteluissa nousi esille myös opesomen ylläpitämisen toinen puoli. Opettajat (O3, O6) pohtivat haastatteluissa muiden suhtautumista opettajiin sisällöntuottajina ja sitä kautta mahdollisesti esiin nousevaa negatiivista palautetta liittyen opesometilin ylläpitämiseen. Opettaja 3 totesi haastattelussa, että sosiaalinen media itsessään mahdollistaa anonyymin ja negatiivisen kommentoinnin. Toisaalta hän toi esille omakohtaisen kokemuksen liittyen joidenkin omassa työyhteisössä työskentelevien opettajien varautuneeseen suhtautumiseen hänestä ”uuden ajan someopettajana”. Epäilevää suhtautumista on tapahtunut opettajan kokemuksen mukaan myös ilman sosiaalisen median mahdollistamaa anonyymiteettia.

Semmosena yksittäisenä tekijänä mä oon huomannu, et joissain työyhteisöissä huomaa, et toisten opettajien ja tälleen karrikoidusti semmosten vähän vanhempien opettajien suhtautuminen niin sanotusti “uuden ajan someopettajiin” voi olla vähän semmonen nihkee. (O3)

7.2.5 Koetut haasteet opesomen ylläpitämisessä

Opettajat raportoivat kokevansa joitakin haasteita opesomen ylläpitämisessä. Koettuja haasteita olivat sosiaalisen median aiheuttamat paineet sekä ajankäytön rajaaminen. Opettajat (O2, O3, O6) kertoivat kokevansa paineita siitä, kuinka aktiivisesti julkaisee opesomeen sisältöä. Myös se, millaista sisältöä julkaisee opesomeen, on aiheuttanut näille opettajille paineita. Opettaja 2 pohti, että toisaalta hän ei halua antaa vääränlaista kuvaa omasta työstään

julkaisemalla materiaalia vain tehdyistä projekteista, mutta toisaalta hän kokee, että tavallisista oppitunneista julkaiseminen ei välttämättä ole tarpeeksi kiinnostavaa sisältöä.

No välillä mä oon ottanut paineita siitä, et kaiken pitäisi olla jotenkin tosi hienoa ja uutta ja innovatiivista, että voisi jakaa siitä someen. Ja sitten on tullut sellainen ristiriita siitä, että ihmiset ajattelee, että opetuksen pitäis olla jotenkin tosi siistiä, vaik ei meilläkään kaikki tunnit oo. Ja mun mielestä siinä pitäisi olla hyvä tasapaino projektien ja kirjahommien välillä, mut aika vähän mä jaan niistä ihan tavallisista, koska mun mielestä se ei anna mitään lisää siellä somessa. Niin siitä on välillä tullut sellaisia paineita itelle ettei kiillotelle liikaa, mut jakaa kuitenkin kiinnostavaa sisältöä. (O2)

Sen lisäksi, että sisällöntuottajat kokevat paineita siitä, millaista sisältöä julkaisevat, voi julkaistu sisältö aiheuttaa paineita myös muille. Opettaja 6 kertoi tiedostavansa, että sisällöntuottajaopettajat saattavat julkaisemallaan visuaalisella sisällöllä aiheuttaa paineita niille opettajille, jotka eivät ole samalla tavalla kiinnostuneita toteuttamaan itse visuaalisesti hienoa opetusmateriaalia.

Ne ihmiset, jotka julkaisee luo just vähän painetta muille opettajille, joilla ei oo saman tyyppinen opetustyyli tai jotka ei oo kiinnostuneita ehkä samalla tavalla toteuttamaan visuaalisesti juttuja, niin siitä tulee vähän sellainen paine et pitäiskö mullakin nyt olla näin hienoa kaikkea koko ajan. -- Et ehkä ymmärrän sen, että tälle alalle sillä voi olla pieniä negatiivisia vaikutuksia, just sen takia että tulee sellainen kauhee vertailu muiden opettajien kesken. (O6)

Toisena haasteena koettiin sisällöntuottamiseen ja sosiaalisessa mediassa olemiseen käytetyn ajan rajaaminen. Opettajat (O3, O5, O7, O8) kertoivat tietoisesti kiinnittävänsä huomiota opesomen ylläpitämiseen käytettävään aikaan ja rajaavansa siihen käyttämäänsä aikaa pois heidän vapaa-ajaltansa. Keinoiksi opesomeen käytetyn ajan rajaamiseen kyseiset neljä opettajaa mainitsivat henkilökohtaisen ja ammatillisen tilin erillään pitämisen. Tarvittaessa opettajat voivat vaihtaa henkilökohtaiselle tililleen, jossa he eivät näe omaan työhön liittyvää sisältöä. Lisäksi päivän aikana opettajat pyrkivät kiinnittämään huomiota ajankohtaan, milloin he viettävät aikaa opesomen parissa. Opettaja 3 kertoi rajaavansa opesomen käyttöä työmatkojen ajalle. Opettaja 8 oli tehnyt huomion, että hänen oma arkensa itsessään rajaa sosiaaliseen mediaan käytettyä aikaa myöhemmälle iltaa. Opettaja 7 rajasi opesomeen käytettyä aikaa selkeästi pois illoista, viikonlopuista sekä kesälomilta.

No mä seuraan opetilejä pelkästään mun oman opetilin kautta. Et henkilökohtasilla sometileillä mä en seuraa mitään töihin liittyvää---. Niin se jotenki helpottaa. Emmä kotona selaile opesomee ainakaan paljoon. Et siellä mä keskityn omaan henkilökohtaiseen someen. Ja mä koitan rajata semmoset tietyt ajat, esimerkiksi työmatkat --. Sen aikaa ku istuu julkises, nii pystyy samalla selailee esimerkiksi noita muita opesomeja ja ottaa sieltä inspistä. Mä oon koittanu rajaa sitä silleen, et ku lähtee töistä himaan nii sit ei kotona enää tulis tehtyy noita sometöitäkään. (O3)

Muut opettajat (O1, O2, O4, O6, O9) kertoivat, että heillä ei ole tarkkaa rajausta opesomen parissa käyttämäänsä aikaan. Kaikki viisi opettajaa pohtivat sitä, että opesomeen käytetty aika on aina heidän vapaa-aikaansa, koska opesomen päivittäminen ei kuulu heidän päivätyönsä työnkuvaan. Opettajat (O2, O4, O6, O9) kokivat tiedostavansa, että opesomeen käytettyä aikaa on vaikea rajata, vaikka he yrittävätkin sitä välillä tietoisesti tehdä. Opesometili henkilökohtaisessa puhelimesta koettiin ajan rajausta hankaloittavaksi tekijäksi. Toisaalta kyseiset opettajat eivät kokeneet opesomeen käytettyä aikaa kuormittavana tekijänä. He mainitsivat keinoja, joilla he voisivat rajata opesomeen käytettyä aikaa, mutta he kokivat opesomen voimavarana työssä jaksamisessa, eivätkä täten halunneetkaan rajata siellä vietetyn ajan määrää.

Mä oon vähän huono myös siis itse, kyllähän mä voisin tehdä enemmän, esimerkiksi laittaa ilmoitukset pois päältä tai voisin laittaa koko Instagramin johonkin ihan toiseen laitteeseen, et mulla ei olisi puhelimesta ollenkaan sitä ope Instagramia vaan vain mun oma. Kyllähän mä myös itse sillain aiheutan itselleni sitä, että mä oon jatkuvasti siinä opemaailmassa, mutta toistaiseksi mä en ole kokenut sitä mitenkään superkuormittavana. (O2)

Some on muutenkin semmonen ympäristö, et se aika paljon painottuu niihin iltapäiviin ja iltoihin, kun ihmiset siellä on. Niin sit jos joku vaikka laittaa viestiä, niin se yleensä tulee sitten illalla. Niin sillä tavalla se hämärtää vielä vähän lisää sitä eroa. Mut sit mä toisaalta koen sen myös niin, että kun ei sitä oikein pysty rajaamaan muutenkaan, niin se ei ole sinänsä haitaksi, kunhan vaan huolehtii, ettei pelkästään sitä tee iltasin, vaan tekee muutakin. (O4)

Jos sitä nyt ajattelee, niin työmäärä on lisääntynyt, mutta mä en koe sitäkään negatiiviseksi. Et se on enemmän jopa semmonen positiivinen, että sekin on jopa auttanut rajaamaan sitä itse opetustyötä enemmän, koska se pakottaa siihen, että on rajattava sitä minkä verran sitä itse päivätyötä tekee, jotta pystyy tekee muut asiat ja se on taas ollut ihan terveellistä. -- Että huolimatta siitä työmäärästä, niin se on ainoastaan toiminut hyvänä buustina jaksamiselle sekä työssä että vapaa-ajalla. (O9)

7.3 Opettajien sisällöntuottamisen yhteys oppilaisiin, heidän huoltajiinsa sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen

7.3.1 Yhteys oppilaisiin ja huoltajiin

Opesometilejä seuraavat muiden opettajien lisäksi myös oppilaat sekä heidän huoltajansa, jonka vuoksi opettajan sisällöntuottaminen on yhteydessä oppilaisiin ja huoltajiin esimerkiksi yksityisyydensuojan sekä julkaisulupien kautta. Opettajat (O1, O2, O3, O4, O7, O8) kertoivat oppilaidensa huoltajien seuraavan heitä Instagramissa. Nämä opettajat ovat kertoneet huoltajille opesometilistään kysyessään julkaisulupia. Muut opettajat taas eivät julkaise mitään oppilaisiin liittyvää omalla opesometilillään tai ovat pysyneet tietoisesti anonyymeina, jonka takia eivät ole myöskään kertoneet tilistään huoltajille. Opettajat 7 ja 8 kokivat, että opesomen ylläpitäminen ei vaikuta kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön, kun taas muut opettajat (O1, O2, O3, O4) kokivat opesomen ylläpitämisen vaikuttavan kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön positiivisesti. Opesome on Opettaja 1:n mukaan tarjonnut huoltajille mahdollisuuden päästä seuraamaan lastensa kouluarkea ja sitä kautta monipuolistamaan keskustelua koulunkäynnistä lastensa kanssa. Opettaja 3 myös kertoi kokevansa, että opesome aktivoi sekä opettajia että oppilaiden huoltajia kommunikoimaan arkipäiväisemmistä asioista.

Ja sitten taas, että ne huoltajat pääsisivät näkemään sitä meidän kouluarkea ihan sellaisena kuin mitä se oikeasti on. Toki nyt some on somea ja sinne postataan niitä tähtihetkiä ja muita, mutta tavallaan että ne saisi sitä tarttumapintaa siihen, että kun ne kysyy lapsilta että ”mitä te ootte tehnyt?” niin ne vastaa muutakin kuin ”emmä muista”. Että huoltajat voi sanoo ”hei mä näin että olitte tänään hiihtämässä”. Ne pystyy ihan eri tavalla kommunikoimaan myös sen oman lapsen kanssa. (O1)

Muutama huoltaja seuraa mua somessa ja sit he kommentoi aivan tosi kivasti, tai vaik reagoi instastoooreihin --. Ni sit siit tulee hurjan hyvä fiilis ja jotenki se ehkä madaltaa sitä kynnystä tietyl tapaa vähän kasuaalimpaan yhteydenpitämiseen. Et ku ei välttämät tulis Wilmas laitettuu et ”hei lapseni tuli tänään kotiin ja kertoi että olitte tehneet näin ja näin. Ystävällisin terveisin...” Nii sit se on vähän silleen kasuaalimpaa nii se on kyl kiva. (O3)

Opettaja 6 kertoi pohtineensa täysin suljetun opetilin perustamista, johon seuraajiksi hyväksyisi vain oppilaiden huoltajat. Opettaja mainitsi, että hänellä on tapana päivitellä kuulumisia huoltajille suoraan WhatsAppissa kuvien muodossa. Hän kertoi tapauksesta, jossa hänen kollegansa oli saanut huoltajilta negatiivissävytteistä palautetta siitä, että puhelin täyttyy koulusta ja päiväkodista tulevista valokuvista. Opettaja pohti, että suljettu tili voisi

toimia ratkaisuna siihen, koska sieltä huoltajat voivat katsoa kuvia lastensa kouluarjesta oman kiinnostuksensa mukaan. Myös Opettaja 8 mainitsi, että hänelle on tullut vastaan tällaisia suljettuja opesometilejä.

Opettajat pohtivat myös, miten se, että huoltajat seuraavat heidän opesometilejään, vaikuttaa sisällöntuottamiseen. Opettaja 1 toi esille, että sosiaaliseen mediaan julkaistava sisältö on vain pintaraapaisu opettajan työstä. Opettaja kertoi esimerkkinä, että hän ei voisi päivittää opesomeen hankalasta tilanteesta huoltajan kanssa, koska kyseinen huoltaja saattaa seurata hänen tiliänsä. Opettaja 2 kertoi kehittäneensä itselleen säännön, että huoltajat eivät saisi tietää tärkeitä asioita ensimmäistä kertaa opesomen kautta vaan koulun virallisen viestintäkanavan kautta.

Ja mä aina oon aina pitänyt itselläni muistisääntönä, että vanhemmat ei saa koskaan sieltä somesta kuulla ensimmäisenä jostain asiasta. Ne saa ekana multa sen ammattiminän viestin, eikä silleen, että sitten sieltä somesta näkyy. Postaan asioita jälkijunassa sen takia, että mä annan tavallaan aikaa huoltajille kuulla sen ensin jotain muuta kautta ja selvittää se asia ja sitten vasta jaan sitä sinne someen, jos jaan. (O2)

Yhdeksi tärkeäksi asiaksi opesomen ylläpitämisessä opettajat nostivat yksityisyydensuojan ja julkaisuluvat. Vain osa haastatelluista opettajista (O1, O2, O3, O4, O7, O8) julkaisi opesomeen kuvia, joissa näkyi heidän oppilaitaan. Nämä opettajat korostivat julkaisulupien kysymistä huoltajilta, vaikka oppilaita ei kuvattaisikaan tunnistettavasti. Opettajat mainitsivat tärkeäksi kysyä myös lapselta itseltään saako hänestä tai hänen tekemästään työstään julkaista materiaalia opesomeen.

Mä oon tehnyt myös oppilaille sen selväksi, että mä kunnioitan niiden mielipidettä siinä että mitä laitetaan someen. Ja mä kysyin aina, että saako tän kuvan laittaa ja jos oppilas sanoo että ei saa, niin mä poistan sen. Niin kyllä siitä on mun mielestä syntynyt semmoinen luottamuksellinen suhde siihen, että nyt ei tarvitse stressata, että ope laittaa semmoista somea mitä ei saa. (O2)

Opetileillä pitää olla tietosuojaan kaa tosi varovainen. Tavallaan pitää oikeasti miettii se mitä laitat someen, niin se sinne jää. Mun täytyy miettii et se lapsi voi tunnistaa itsensä 10 vuoden pääst siit kuvasta. Et kun mä kysyn lasten huoltajilta et onks se ok, niin lapseltakin pitäisi kysyä et “hei saaks sua kuvata” (O1)

Opettajat (O1, O2, O3, O4, O6, O7, O9) kertoivat, että osa heidän nykyisistä tai entisistä oppilaistaan saattaa seurata heidän opesomeaan ja kommentoida julkaisuihin. Opettajat kokivat oppilaiden kiinnostuksen opesomea kohtaan yllättäväksi, mutta suurimmaksi osaksi positiiviseksi. Oppilaiden kommentointi julkaisuihin huolestutti opettajia, koska kommentoimalla esimerkiksi ”hei sä oot meidän ope” oppilaat paljastivat itse oman henkilöllisyytensä. Opettajat kuitenkin kokivat, että tässä tilanteessa somekäyttäytymisestä huolehtiminen on enemmän huoltajien vastuulla, koska se sijoittuu vapaa-ajalle.

Mut en mä pysty myöskään vaikuttaa siihen et seuraaks he tai kommentoiks he mun julkaisuja, et he on ihan vapaita tekemään sitä. Kunhan he itse myös tiedostaa sen mitä he ovat tekemässä. Ja sen takii mä huoltajia kannustankin aina olemaan tosi kiinnostuneita siitä, et missä ne lapset viettää aikaa somessa (O3)

7.3.2 Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Opettajat (O1, O2, O3, O4, O5, O6, O8, O9) kokivat pystyvänsä vaikuttamaan moniin asioihin heidän opesometiliensä avulla. Yhteiskunnallisella vaikuttamisella tarkoitetaan opettajien esille tuomia alan positiivisia puolia, esimerkiksi negatiivisen uutisoinnin vastapainoksi. Lisäksi sillä tarkoitetaan opettajien halua hyödyntää opesomen tuomaa näkyvyyttä kertomalla myös opettajan työn epäkohdista ja näin mahdollisesti pyrkiä vaikuttamaan ja tuomaan muutosta asioihin yhteiskunnallisella tasolla. Opettajat halusivat tuoda kivoja ja monipuolisia työpäiviä esille julkaisemalla sisältöä arkisista asioista realistisesti, mutta positiivisesti. Lisäksi työhön liittyviä voimakkaita tunnekokemuksia haluttiin tuoda esille. Opettaja 1 nosti esille, että hän haluaa näyttää nuorille opettajan työn positiivisuutta ja hauskuutta. Opettaja 9 pohti, että hänen jakamansa sisältö antaa kaikille opettajille luvan tuntea erilaisia tunteita omassa opetustyössään, ja tarjoaa näin hyväksyvän ilmapiirin kaikille tunteille. Opettajat kertoivat myös syitä, miksi he haluavat tuoda omilla opesometileillään esille opettajan työn hyviä puolia. Opettajat (O2, O3) toivat esille, että monissa medioissa keskitytään uutisoimaan opettajan työn ongelmista. Kyseiset opettajat halusivat itse korostaa positiivisia asioita, koska negatiivissävytteiset uutiset antavat yksipuolisen kuvan opettajan ammatista.

Yhtä opettajaa lukuun ottamatta kaikki opettajat kertoivat tuovansa opettajan työn hyviä puolia esille omalla opesometilillään. Opettaja 7 koki, että näyttämällä arkipäiväisiä asioita hän tuo vähän esille opettajan työnkuvaa, vaikka se ei olekaan tietoisesti opettajan työn

hyvistä puolista julkaisemista. Lisäksi samaa opettajaa lukuun ottamatta kaikki opettajat kertoivat tuovansa omalla opesometilillään esille työhönsä liittyviä epäkohtia niin arkisella kuin yhteiskunnallisellakin tasolla. Opesometilien välillä oli eroja siinä, kuinka paljon ja avoimesti he halusivat opettajan työn epäkohdista omalla opesometilillään puhua. Opettaja 2 kertoi haluavansa edistää opettajan työn epäkohtia, mutta ei halua omalle somealustalleen keskusteluja epäkohdista, jotka voitaisiin mahdollisesti ymmärtää väärin ja tämän seurauksena lähteä väärille raiteille.

Oon mä tuonut niitä epäkohtia esille, mut tosi ujosti, koska mä pelkään että mä joutuisin semmoiseen ryöpytykseen. -- mutta jotenkin toi some on semmoinen, että kun siellä on niin helppo ymmärtää väärin, niin mä en halua mun alustalle sellaisia keskusteluita, jotka saattaa mennä väärille raiteille. Mä en ole yhtään semmoinen aktivistihenkinen tuolla somessa, vaikka mä kyllä täällä live-elämässä puolustan opettajien työn parannuksia, että pitää saada enemmän tukea ja pitää saada enemmän rahaa ja näitä. Mutta sieltä somesta mä oon kyllä aika tehokkaasti rajannut sen pois ihan sen takia, että mä yritän säästää itseäni. (O2)

Opettajat ovat nostaneet omilla opesometileillään esille epäkohtia liittyen sisäilmaongelmiin, opettajan työn palkkaukseen, työn ja vapaa-ajan erottamisen haasteisiin, tehostetun ja erityisen tuen riittämättömyyteen, inklusiivisen koulun tuomiin haasteisiin sekä toimimiseen haastavien huoltajien ja kollegoiden kanssa. Lisäksi opettajat ovat tuoneet esille epäkohtia liittyen odotuksiin koulusta ja opettajista sekä siitä, miten vastuu siirtyy monessa asiassa koululle. Yksi opettaja kertoi myös pohtineensa omalla opesometilillään sitä, miten rankkoja ensimmäiset opetusvuodet uutena opettajana ovat. Hän koki, että tämä on realismia työn vaativuudesta, joten hän on halunnut jakaa tämänkin puolen omalla opesometilillään. Eräs toinen haastateltu opettaja kertoi, että ei ole jakanut epäkohtia opettajan työn arjestaan, mutta on keskittynyt jakamaan epäkohtia yhteiskunnallisemmalla tasolla. Tätä kautta vaikuttaminen ja epäkohtien jakaminen on toteutunut. Hän on esimerkiksi jakanut OAJ:n Instagram-julkaisuja eteenpäin omalla tilillään. Nämä julkaisut ovat keskittyneet yleensä asioihin, joita opetuskentällä haluttaisiin parantaa, kuten resurssipulaan liittyvät asiat. Haastateltava lisäksi kertoi, että opettajan työn epäkohdista on välillä huumoria käyttäen tehty julkaisuja, joita opettaja on halunnut jakaa myös omalla tilillään.

8 Pohdinta

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, mitkä tekijät motivoivat opettajia aloittamaan sosiaalisen median sisällöntuottajina toimimisen ja jatkamaan sisällöntuottamista Instagramissa. Lisäksi tutkimuksessa pyrittiin ymmärtämään, miten opettajat kokevat sosiaalisen median sisällöntuottajina toimimisen olevan yhteydessä heidän työhönsä. Tarkoituksena oli myös selvittää, millä tavalla sosiaalisen median sisällöntuottajana toimiminen on yhteydessä oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Tässä luvussa tarkastellaan ensin keskeisimpiä tuloksia ja tehdään yhteenvetoa tutkimuksen teorian kanssa. Tuloksien pohjalta tehdään myös johtopäätöksiä ja pohditaan aihetta laajasti opettajien ammatillisten sosiaalisen median tilien näkökulmasta. Näiden lisäksi pohditaan koko tutkimusprosessin luotettavuutta ja eettisyyttä. Lopuksi esitellään jatkotutkimusehdotuksia, joita tutkimalla voitaisiin saada tästä uudehkosta aiheesta lisää mielenkiintoisia tutkimustuloksia.

8.1 Tulosten yhteenveto ja johtopäätökset

8.1.1 Motiivit sisällöntuottamisen taustalla

Opettajilla oli erilaisia innostavia ja motivoivia syitä sisällöntuottamisen taustalla. Yhtenä suurimpana motiivina oli oman uran taltiointi päiväkirjamaisesti ja samalla työhön liittyvän sisällön rajaaminen pois vapaa-ajalta tai sen kokoaminen samaan paikkaan. Muut opesomet toimivat monella opettajalla inspiraationa oman opesometilin perustamiseen, ja verkostoituminen muiden opettajien kanssa mainittiin myös yhtenä suurimmista motivoivista tekijöistä sisällöntuottamisessa. Erilaiset yhteistyöt yritysten kanssa sekä vaikuttaminen ja ammatillinen kehittyminen nousivat esille vasta opesometilin perustamisen jälkeen, mutta moni opettaja koki ne nykyään sisällöntuottamisessa motivoivaksi tekijäksi.

Useammalla opettajalla oman uran taltiointi, johon sisältyi ideoiden sekä materiaalien tallentaminen ja jakaminen, oli yksi innostaneista ja motivoivista tekijöistä sisällöntuottamisessa. Tulokset tukevat Prestridgen (2019) näkemystä siitä, että sisällöntuottamisessa on kaksi pääasiallista tarkoitusta, jotka ovat ihmislähtöisyys ja sisältölähtöisyys. Myös Sheltonin ja kollegoiden (2020) tutkimuksessa omien materiaalien jakaminen oli yleisin syy Instagramin käyttöön. Opettajat kokivat erillisen opesometilin myös hyvänä paikkana tallentaa omaa ja muiden sisällöntuottajien jakamaa opetusmateriaalia. Yksi ja sama paikka opetusmateriaalien tallentamiseen helpottaa opettajien työkuormaa, kun

opettajat tietävät, mistä he voivat lähteä jo olemassa olevaa materiaalia etsimään. Opettajan työssä ei ehdi aina valmistamaan omaa opetusmateriaalia kaiken muun työn ohella. Opettajat kuitenkin tarvitsevat usein myös oppikirjojen ulkopuolelta paremmin havainnollistavia opetusmateriaaleja tai lisätehtäviä jonkin aiheen käsittelyyn. Opesometilien ylläpitäjät tiedostavat varmasti opettajien arjen kiireellisyyden ja haluavat opetusmateriaaleja jakamalla helpottaa muiden opettajien työtä.

Useampi opettaja mainitsi muiden opettajien ylläpitämien opesometilien näkemisen vaikuttaneen päätökseen perustaa oma opesometili, koska opettajat inspiroituivat näistä tileistä ja saivat varmistuksen siihen, että he voivat alkaa jakamaan opettajan työtä sosiaalisessa mediassa. Opesometilien kautta koettu verkostoituminen oli suuri motivoiva syy sisällöntuottajana toimimiselle. Tulos on linjassa Sheltonin ja kollegoiden (2020) tutkimuksen kanssa, jonka mukaan vuorovaikutus seuraajien kanssa on yksi syy Instagramin käyttöön. Aikaisemman tutkimuksen (Richter ym., 2022) mukaan vuorovaikutus kollegoiden kanssa motivoi opettajia enemmän kuin omien materiaalien jakaminen. Kysyttäessä osallistujilta eniten motivoivaa tekijää opesomen ylläpitämisessä, useampi opettaja nosti esille ideoiden ja materiaalien jakamisen, mutta kuitenkin vuorovaikutuksesta puhuttaessa korostui sen tärkeys ylläpitävälle opettajalle. Tästä syystä ei voida tehdä johtopäätöstä siitä, kumpi tekijöistä motivoi opettajia enemmän. Sosiaalisen median kautta opettajat pystyvät tutustumaan enemmän opettajakollegoihin yli koulurajojen. Tämä voi olla varsinkin pienemmässä koulussa työskentelevälle opettajalle tärkeä motivoiva tekijä opesomen ylläpitämisessä, jos kokee, että omassa koulussa kollegat eivät ole samanhenkisiä ihmisiä. Opesometilien kautta opettajat voivat mahdollisesti löytää uusia ystäviä myös työmaailman ulkopuolelle.

Opesometilin ylläpitämisen myötä opettajia alkoi motivoimaan sisällöntuottamisessa erilaiset kaupalliset yhteistyöt yritysten kanssa. Kaupalliset yhteistyöt eivät kuitenkaan olleet innostanut tekijä opesomen perustamiseen, mikä on ristiriidassa Sheltonin ja Archambaultin (2019) tutkimuksen kanssa, jonka mukaan opettajayrittäjänä toimiminen on toiminut innostavana tekijänä opesomen perustamiseen. Syynä siihen, miksi kaupalliset yhteistyöt eivät olleet innostanut tekijä voisi olla se, että kaupallisten yhteistöiden tekeminen mahdollistuu vasta, kun on kerännyt huomattavan määrän seuraajia (Carpenter ym., 2023). Kun opettaja luo opesometilin, hän ei pysty ennustamaan, saako hänen tilinsä tarpeeksi seuraajia, jotta yritysten olisi kannattavaa tehdä kaupallisia yhteistöitä opettajan kanssa. Opettajat kuvailivat kaupallisissa yhteistöissä heitä motivoivan yhteistöiden tuomat uudet ja piristävät mahdollisuudet heidän tavalliseen opettajantyöhönsä.

Moni haastatelluista opettajista koki, että opesometilien kautta mahdollistuu nykyään myös ammatillinen kehittyminen. Tulos on linjassa aiempien tutkimusten (Trust ym., 2016; Kelly & Antonio, 2016; Prestridge, 2019) kanssa, joiden mukaan opettajat ovat alkaneet käyttää aktiivisesti sosiaalista mediaa ammatillisena oppimisverkostona. Ammatillinen kehittyminen ei ollut opesomen perustamiseen innostanut tekijä. Sen sijaan opesometilin ylläpitämisen myötä opettajat ovat oivaltaneet, että he ovat oppineet valtavasti uutta ja päässeet kehittymään opettajina, mikä motivoi heitä opesometilin ylläpitämisessä. Opettajan ammatissa vaaditaan jatkuvaa kehittymistä ja jatkokoulututtautumista. Virallisten koulutusten lisäksi opesometilien kautta opitut uudet asiat voivat olla yksi mahdollisuus informaaliin ammatilliseen kehittymiseen. Tulevaisuudessa opesomeilla voisi olla vieläkin suurempi rooli ammatillisen kehittymisen näkökulmasta. Lisäksi opettajia motivoi opesometilin ylläpitämisessä vaikuttamismahdollisuudet kasvatus- ja koulutusalailla sekä myös laajemmin yhteiskunnallisella tasolla. Osalla opettajista seuraajamäärät olivat jo haastattelujen aikaan suuria ja haastattelujen jälkeen ne ovat kasvaneet entisestään, joten opesometilien kautta opettajat pystyvät tavoittamaan suurenkin määrän ihmisiä. Koska opettajien näkökulmia ei usein huomioida koulutuspoliittisissa kysymyksissä (Carpenter ym., 2021), voisi opesomen tuoma vaikuttamismahdollisuus motivoida opettajia tuomaan äänensä kuuluviin.

8.1.2 Sisällöntuottamisen yhteys opettajaan

Tuloksissa korostui sisällöntuottamisen yhteys opettajan työhön. Opesomen käyttäminen digitaalisena portfoliona ja samalla sen hyödyntäminen työnhaussa oli monelle opettajalle tärkeä tekijä opesomen ylläpitämisessä. Sisällöntuottamisen myötä opettajat ovat saaneet myös etuja kaupallisten yhteistöiden kautta. Etuihin kuului esimerkiksi maksuttomien opetusmateriaalien saaminen tai oman urapolun monipuolistaminen. Yhtenä merkittävänä sisällöntuottamisen tuomana etuna koettiin ammatillinen kehittyminen ja sosiaalisessa mediassa saadun palautteen merkitys opettajan kokemalle itsevarmuudelle. Myös Instagramissa tapahtuvan vuorovaikutuksen ja sieltä saadun vertaistuen koettiin olevan yhteydessä opettajan työhön. Toisaalta sisällöntuottaminen tuotti myös haasteita, sillä opettajat joutuivat pohtimaan julkaisujensa sisältöjä, julkaisuaktiivisuutta sekä sisällöntuottamiseen käyttämänsä aikaa sekä sen mahdollista rajausta.

Julkaisemalla sisältöä tehdyistä materiaaleista ja omista oppitunneista, opesomesta tuli opettajille eräänlainen digitaalinen portfolio, jossa oli kaikki heidän ideansa samassa paikassa

ja johon he pystyivät palaamaan myöhemmin. Kahta opettajaa lukuun ottamatta kaikki opettajat käyttivät opesomea digitaalisena portfoliona, johon he pystyivät tallentamaan erilaisia hetkiä omalta uraltaan. Esille nousi myös opesomen hyödyntäminen työnhaun yhteydessä, osoittamalla mahdolliselle tulevalle työnantajalle oma ammatillinen identiteetti omaa opesometiliä esittelemällä. Opetusalalle mahtuu monenlaisia opettajia ja jokaisella on oma tyyli toteuttaa työtään, jonka takia opesome tietynlaisena taidonnäytteenä on varmasti merkittävä etu työnhaussa. Opesomen hyödyntäminen digitaalisena portfoliona ja osana työnhakua tuli uutena opettajaan yhteydessä olevana tekijänä sisällöntuottamisessa, eikä tähän tutkimukseen löytynyt aiempaa teoriaa tukemaan tätä ilmiötä.

Useammalla opettajalla sisällöntuottaminen oli viime vuosien aikana muuttunut tavoitteellisemmaksi heidän tekemien kaupallisten yhteistöiden kautta. Aikaisemmissa tutkimuksissa (Carpenter ym., 2023; Carpenter ym., 2021; Richter ym., 2022; Shelton & Archambault, 2019) saatiin myös tuloksia siitä, että osa opettajista haluaa hyötyä saavuttamastaan suosiosta ja tehdä sisällöstä kaupallista erilaisten yritysten kanssa. Kaupallisia yhteistöitä tekevät opettajat toivat esille, että he haluavat saada opesomeen käytetystä ajasta ja vaivasta myös rahallista korvausta, koska heidän ammatitaitoansa on tärkeää arvostaa. Tulos on linjassa aikaisemman tutkimuksen kanssa (Shelton & Archambault, 2019), jonka mukaan opettajat haluavat täydentää tulojaan ja saada korvausta tekemästään työstä. Opettajat käyttävät ammatillista tietotaitoaan ja aikaa materiaalien valmistamiseen, minkä vuoksi he haluavat saada korvausta tekemistään opetusmateriaaleista.

Rahallisen korvauksen lisäksi opettajat halusivat tehdä kaupallisia yhteistöitä saadakseen käyttöönsä opetusmateriaaleja tai muita palveluita ilmaiseksi. Yksi haastateltava toi selkeästi esille, että hän haluaisi tulevaisuudessa keskittyä enemmän yrittäjyyteen ja jättää opettajan päivätyötä vähemmälle. Hän koki, että kaupalliset yhteistyöt olivat tämän takia tärkeä osa opesomen ylläpitämistä, jotta tehdystä työstä saisi myös rahallisia tuloja. Aikaisemman tutkimuksen mukaan (Carpenter ym., 2023) sisällöntuottajina taloudellisesti menestyneimmät opettajat ovat saattaneet lopettaa opetustyön siinä vaiheessa, kun pelkästään sisällöntuottajana toimiminen on alkanut tuomaan heille tarpeeksi varallisuutta. Vaikka vain yksi haastateltavista kertoi aikeistaan toimia tulevaisuudessa yrittäjänä, myös muiden opettajien vastauksista sai käsityksen, että yrittäjyys opesomen ylläpitämisen kautta voisi kiinnostaa heitä. Koska opettajan työ ei ole korkeapalkkaisimpia töitä, opettajat saattavat haluta tehdä opesomen kautta kaupallisia yhteistöitä saadakseen lisää tuloja.

Yksi kolmasosa haastatelluista opettajista ei ollut tehnyt kaupallisia yhteistöitä vielä ollenkaan. Kyseiset opettajat kuitenkin toivat haastatteluissa esille kiinnostuksen kaupallisia yhteistöitä kohtaan, jos siihen tarjoutuisi tulevaisuudessa mahdollisuus itseään kiinnostavan yhteistyön merkeissä. Carpenterin ja kumppaneiden (2023) tutkimuksessa opettajat toivat myös esille pohtivansa kaupallisten yhteistöiden tekemistä ottamalla huomioon yrityksen arvot, jotta ne vastaavat myös opettajan omia arvoja. Lisäksi opettajat pohtivat myös omien resurssien vaikutusta kaupallisten yhteistöiden tekemiseen. Kaupallisiin yhteistöihin pitää yleensä varata enemmän aikaa, koska niihin ei sisälly pelkästään sosiaalisen median päivityksen luominen ja julkaiseminen, vaan myös esimerkiksi etukäteissuunnittelu toisen osapuolen kanssa, mahdollisesta palkkiosta neuvotteleminen ja useasti myös julkaisun tarkempi suunnittelu ja toteutus. Opesomeissa on kuitenkin näkynyt vähitellen enemmän opettajien itsetehtyjen materiaalien myyntiä, esimerkiksi Freed -nimisellä verkkosivustolla. Materiaalien myyminen on ollut Yhdysvalloissa suosittua jo jonkin aikaa. Opettaja voi ansaita lisätuloja samalla vaivalla, millä hän muutenkin tekisi materiaaleja omaan käyttöönsä.

Opettajat kokivat sisällöntuottamisen edistäneen ammatillista kehittymistään. Tulos on yhteneväinen aiempien tutkimusten (Prestridge, 2019; Trust ym., 2016; Shelton & Archambault, 2019; Shelton ym., 2021) kanssa, joiden mukaan opettajat edistävät omaa ammatillista kehittymistään sosiaalisen median avulla. Toisaalta aikaisemmassa tutkimuksessa (Trust ym., 2016), jossa sosiaalisen median todettiin edistävän opettajan ammatillista kehittymistä, on esitetty kritiikkiä sosiaaliselle medialle. Sitä on kritisoitu siitä, että se mahdollistaa yksilöiden ympäröidä itseään henkilöillä, joilla on yhdenmukaisia ajatuksia ja uskomuksia, mikä voisi muodostaa riskin yksipuolisille näkökulmille. Tulokset eroavat Trustin ja kollegoiden (2016) näkemyksistä, koska opettajat kokivat opesomen enemmän avartavan heidän ajatusmaailmaansa kuin sulkevan sitä tiettyyn näkökulmaan. Opesome tarjoaakin opettajille mahdollisuuden tutustua opettajiin ympäri Suomea sekä nähdä eroja koulujen ja kuntien toimintatavoissa ja sitä kautta laajentaa heidän ajatusmaailmaansa. Tämä tulos saattaa johtua siitä, että Suomessa opesome -ilmiö on vasta yleistymässä, jonka takia opettajien on ainakin toistaiseksi vaikeaa ympäröidä itseään vain samalla tavalla ajattelevien opettajien kanssa.

Sosiaalisessa mediassa saatu palaute ja opettajien keskenään tekemä yhteistyö reflektoinnin parissa on vahvistanut opettajien visiota omasta työstään ja antanut heille itsevarmuutta työhön. Tulos on linjassa Prestridgen (2019) sekä Maciàn ja Garcían (2016) tuloksien kanssa siitä, että vertaisilta saatu myönteinen ja rakentava palaute sekä yhteistyö ovat yhteydessä

opettajan itsevarmuuteen. Tämä voisi johtua siitä, että sosiaaliseen mediaan tulee jaettua omia materiaaleja ja tekemisiä ihan eri tavalla kuin tavallisesti opettajahuoneessa, ja sieltä saa myös enemmän palautetta materiaaleistaan, sillä useampi opettaja pääsee kokeilemaan niitä.

Opettajat perustelivat kollegoiden välisen vuorovaikutuksen tärkeyttä sillä, että opesometoimii kuin isona opettajahuoneena, josta saa kollegiaalista tukea useammalta henkilöltä. Tulos on linjassa aikaisempien tutkimusten (Carpenter ym., 2021; Pönkä, 2017) kanssa, joiden mukaan opettajat ovat laajentaneet vuorovaikutustaan oman koulunsa ja paikkakuntansa ulkopuolella työskenteleviin kollegoihin. Tulos on myös yhteydessä Richterin ja kollegoiden (2022) sekä Kellyn ja Antonion (2016) näkemyksiin opettajien välisen vuorovaikutuksen tärkeydestä. Opettajat kertoivat saaneensa vertaistukea opesomessa joko hakemalla sitä tietoisesti julkaisemalla itse heitä askarruttavaan aiheeseen liittyen tai saivat sitä välillä tiedostamattaan, kun lukivat muiden julkaisuja samaistuttavista aiheista. Aiheet, joihin opettajat kokivat tarvitsevansa vertaistukea, olivat esimerkiksi luokan työrauha, oppilaan tukeminen, pedagogiset asiakirjat, opettajan työn epäkohdat ja omat tunteet liittyen opettajan työhön. Kellyn ja Antonion (2016) tutkimuksen mukaan opettajat voivat sosiaalisessa mediassa pohtia yhdessä muiden opettajien kanssa erilaisia käytäntöjä liittyen opettajan työhön, mikä on linjassa tutkimuksen tulosten kanssa. Huomioitavaa kuitenkin on, että tiettyihin aiheisiin opettajat eivät sosiaalisesta mediasta voi hakea vertaistukea yksityisyydensuojan vuoksi (Luukkainen, 2012; Newton & Williams, 2022), jonka takia sosiaalisessa mediassa saatu vertaistuki ei voi kokonaan korvata omalta työyhteisöltä saatua vertaistukea.

Tutkimuksen tuloksista kävi ilmi, että opettajien opesometilin ylläpitämiseen voidaan suhtautua epäileväisesti, ja siitä voi saada negatiivista palautetta esimerkiksi muilta opettajilta. Negatiivista palautetta voi saada sosiaalisen median lisäksi myös oman työpaikan opettajayhteisössään. Saatujen tulosten mukaan jotkut kokeneemmat ja vanhemmat opettajat saattavat suhtautua nuorempiin ja uransa alkuvaiheilla oleviin opettajiin varautuneesti. Se voi johtua siitä, että kokeneemmillä opettajilla saattaa olla totutut tavat ja rutiinit tehdä opettajan työtä, eivätkä he pysty olemaan yhtä avarakatseisia uusille tavoille toimia. Heidän saattaa olla esimerkiksi vaikea nähdä opesometilin ylläpitämisen tuomia hyötyjä opettajalle. Tulokset saadusta negatiivisesta palautteesta ja muiden opettajien arvostelusta ovat osin yhteneväisiä aikaisempien tutkimusten (Carpenter & Harvey, 2019; Nagle, 2018) kanssa, joiden mukaan opettajien sisällöntuottaminen koettiin ristiriitaisena ja epäammattimaisena. Ristiriitaisia tunteita on syntynyt esimerkiksi siitä, jos opesomettajat ovat tehneet kaupallisia yhteistöitä tai

mainostaneet itseään ja omaa brändiään. Muut opettajat ovat lisäksi kokeneet, että sisällöntuottajien julkaisuista puuttuu opetussuunnitelmallinen näkökulma ja täten ne viestivät opettajan työstä epäammattillista kuvaa ulospäin. Saatujen tulosten ja aikaisempien tutkimusten mukaan opettajat ovat saaneet heidän sisällöntuottamisestaan arvostelua kollegoiltaan niin sosiaalisessa mediassa kuin oman työpaikan opettajayhteisössä. Aikaisemmissa tutkimuksissa ei kuitenkaan tullut ilmi, olivatko negatiivista palautetta antaneet opettajat opesomettajiä kokeneempia tai vanhempia opettajia.

Opettajat kokivat paineita siitä, kuinka aktiivisesti he julkaisevat sisältöä ja myös millaista sisältöä ylipäättään julkaisevat. Toisaalta opettajat tiedostivat, että he saattavat antaa vääränlaisen kuvan omasta työstään, jos julkaisevat vain tehtyjä projekteja, mutta toisaalta he kokivat, että tavalliset oppitunnit eivät olleet tarpeeksi kiinnostavaa sisältöä. Opettajat todennäköisesti tiedostavat sen, että he saattavat omalla sisällöllään lisätä vertailua opettajien kesken ja joillekin opettajille riittämättömyyden tunteita, mikä voi myös lisätä ristiriitaa julkaisujen sisällön suhteen. Tulos on linjassa Carpenterin ja Harveyn (2019) tutkimuksen kanssa siinä, että opettajille voi tulla ristiriita todellisen kouluarjen ja sosiaaliseen mediaan jaetun kouluarjen välille. Opesometilien seuraajissa on paljon muita opettajia, jotka tietävät, mitä opettajan työnkuvaan kuuluu ja miltä opettajan työarki näyttää. Heillä on asiasta omaa kokemusta, joten he ymmärtävät varmasti muita seuraajia paremmin, että opesomettajiien julkaisema sisältö ei pidä sisällään koko totuutta opettajan työstä. Muille seuraajille sisältö saattaa antaa vääränlaista kuvaa opettajan työstä, jos opesometilien ylläpitäjät julkaisevat työarjestaan vain parhaat palat. Lisäksi kaikesta sosiaalisen median sisällöstä on tärkeää ymmärtää, että se harvoin näyttää koko totuutta. Tässä korostuu kriittisen medialukutaidon tärkeys.

Opettajat ovat myös pohtineet sisällöntuottamiseen käyttämänsä aikaa. Osa opettajista kiinnitti tietoisesti huomiota sisällöntuottamiseen käytettävään aikaan. Heillä oli käytössään erilaisia tapoja rajata opesomeen käytettyä aikaa, ja nämä tavat olivat jokaisen itse parhaaksi kokemia tapoja. Rajausta helpotti opesometilin ja henkilökohtaisen tilin erillään pitäminen ja käyttöä rajoitettiin työmatkoille tai iltaan. Toisaalta opesomen käyttöä myös tietoisesti rajattiin pois illoista, viikonlopuista ja lomilta. Kouluympäristön ulkopuolellakin monet ihmiset varmasti tiedostavat olevansa riippuvaisia sosiaalisesta mediasta ja kokevat käyttävänsä sitä liikaa. Näin todettiin myös Carpenterin ja Harveyn (2019) tutkimuksessa. Heidän tutkimukseensa osallistuneet opettajat toivat esille kiinnittävänsä tietoisemmin huomiota tilanteisiin ja paikkoihin, joissa he eivät lähtökohtaisesti käytä sosiaalista mediaa.

Tulokset olivat yhteneväisiä, mikä vahvisti tutkimuksen löydöksiä. Osa opettajista ei tehnyt rajauksia sisällöntuottamiseen käytettyyn aikaan tai sen ajankohtaan, mutta toisaalta kyseiset opettajat eivät myöskään pitäneet sisällöntuottamista kuormittavana tekijänä. Tulokset ovat osittain yhteneväisiä Carpenterin ja Harvey'n (2019) tutkimuksen kanssa, jossa todettiin, että sisällöntuottamisessa on hankalaa löytää sopiva tasapaino sosiaaliseen mediaan käytettävään aikaan. On myös otettava huomioon, että sisällöntuottaminen ei kuulu opettajien työnkuvaan ja on sen vuoksi joka tapauksessa pois opettajan vapaa-ajasta.

8.1.3 Sisällöntuottamisen yhteys oppilaisiin, heidän huoltajiinsa sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen

Sisällöntuottamisella todettiin olevan yhteys muihinkin tekijöihin kuin suoraan sisältöä tuottavaan opettajaan ja hänen työhönsä. Tuloksissa nousi esille, että sisällöntuottamisella oli yhteys myös opettajan oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa, mikäli he seurasivat opettajan Instagram-tiliä. Lisäksi sisällöntuottaminen oli yhteydessä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Sisällöntuottamisen myötä opettajat saivat suuriakin määriä seuraajia omille tileilleen ja sitä kautta myös huomattavaa näkyvyyttä. Opettajat halusivat hyödyntää tätä näkyvyyttä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen tuomalla esiin niin opettajan työn positiivisia puolia kuin myös epäkohtia.

Tuloksissa nousi esille sisällöntuottamisen yhteys oppilaisiin ja huoltajiin sekä sen merkityksellisyys. Ne opettajat, joiden oppilaiden huoltajat seurasivat heidän opesomeaan, kuvailivat opesomen vaikuttavan myönteisesti koulun ja kodin väliseen yhteistyöhön. Aikaisemman tutkimuksen (Carpenter & Krutka, 2014) mukaan yhteydenpito oppilaisiin ja huoltajiin oli opesomea ylläpitävillä opettajilla harvinaisempaa. Onkin yllättävää, että sisällöntuottamisen koettiin vaikuttavan noin merkittävästi koulun ja kodin väliseen yhteistyöhön. Opesomen myönteinen yhteys kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön ilmeni huoltajien mahdollisuutena päästä seuraamaan lastensa kouluarkea ja näin monipuolistamaan heidän keskustelua lastensa kanssa. On kuitenkin tärkeää ottaa huomioon se, että Instagram ei voi toimia virallisena viestintäkanavana yhteydenotossa huoltajiin ja näin ollen voidaan pohtia sitä, voiko opesome myöskään edistää koulun ja kodin välistä yhteistyötä.

Huoltajien lisäksi myös opettajien oppilaat seuraavat opettajiensa opesometilejä, mikä koettiin suurimmaksi osaksi positiivisena asiana. Kuitenkin asia aiheutti opettajissa välillä ristiriitaisia

tunteita, jos oppilaat paljastivat oman henkilöllisyytensä kommentoimalla opettajan julkaisuihin. Thunman ja Persson (2018) nostivat tutkimuksessaan myös esille opettajien kokeman ristiriidan sen suhteen, miten heidän pitäisi reagoida oppilaiden vapaa-ajan somekäyttäytymiseen. Haastatellut opettajat kokivat, että oppilaiden vapaa-ajan somekäyttäytyminen on enemmän huoltajien vastuulla. Toisaalta sisältöä tuottavat opettajat voisivat varmasti käydä oppilaiden kanssa ajatuksia herättäviä keskusteluja liittyen siihen, mitä sosiaalisessa mediassa kannattaa ja ei kannata kirjoittaa. Opettajat itse pohtivat myös sitä, miten oppilaiden ja huoltajien seuraaminen sosiaalisessa mediassa vaikuttaa heidän sisällöntuottamiseensa, koska he eivät voi julkaista mitään esimerkiksi ikävästä tilanteesta huoltajan kanssa, sillä huoltaja saattaa seurata heitä sosiaalisessa mediassa. Tulos on osittain linjassa aiempien tutkimusten (Carpenter & Harvey, 2019; Lantz-Andersson ym., 2018) kanssa, jossa opettajat myös saattoivat rajoittaa itseilmaisuaan, jos huoltajat seurasivat heidän tiliään, mutta rajoittivat sitä eri syistä. Nämä julkaisemista rajoittavat tilanteet ovat mahdollisesti juuri niitä, jotka voivat aloitteleville opettajille tai alalle pyrkiville antaa vääristyneen kuvan opettajan työstä (Carpenter ym., 2021).

Opettajat kokivat pystyvänsä käyttää heidän opesometilejensä vaikuttamiseen. Opettajat jakoivat sekä työnsä positiivisia puolia että epäkohtia, mutta opesometilien välillä oli eroja siinä, kuinka paljon ja avoimesti opettajat halusivat kertoa työnsä epäkohdista omalla opesometilillään. Tulokset ovat linjassa aikaisemman tutkimuksen (Richter ym., 2022) kanssa siitä, että opettajat jakavat tietoa ja ideoita tavoitteenaan vahvistaa koulutusala ja jakaa omaa ammattitietoa. Opettajan työn positiivisia puolia tuotiin esille negatiivissävytteisten uutisten vastapainoksi. Samalla opesometilit saattavat esimerkiksi houkutella nuoria hakemaan opiskelemaan kasvatusalalle, koska nuoret pääsevät kurkistamaan millaista opettajan työ voi olla. Opettajan työn epäkohdista opettajat nostivat esiin esimerkiksi työn vaativuuteen ja palkkaukseen liittyviä asioita muun muassa jakamalla OAJ:n tekemiä julkaisuja omilla Instagram-tarinoissaan. Julkaisut, joissa on käytetty huumoria työn epäkohdan kertomiseen, ovat myös tapa nostaa epäkohtia esille, mutta voivat samalla piristää kollegoiden päivää ja tarjota samalla vertaistukea (Shelton ym., 2020).

8.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista ja osallistujille tiedotettiin heidän oikeudestansa kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen, keskeyttää tutkimuksessa mukanaolonsa tai kieltää osallistumisensa jälkikäteen syytä ilmoittamatta (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 156; Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019, s. 8). Osallistujilta varmistettiin suostumus kirjallisella tutkimuspyynnöllä Instagramin yksityisviestillä, joka sisälsi lyhyen esittelyn tutkimuksen tarkoituksesta, tutkimusaineiston käyttötarkoituksesta sekä kuvauksen haastattelutilanteesta. Tutkimukseen suostuneille opettajille lähetettiin sähköpostitse tietosuojaseloste (ks. Liite 1). Tietosuojalainsäädäntö velvoittaa informoimaan osallistujille henkilötietojen käsittelystä, jota tapahtuu lähes aina laadullisessa tutkimuksessa.

Tietosuojaseloste on dokumentti, joka kuvaa henkilötietojen käsittelyä, tutkimuksen tarkoitusta sekä käytettyä tutkimusmenetelmää. (Kuula-Luummi, 2021.) Kertomalla osallistujille huolellisesti tutkimukseen kuuluvat ennakkotiedot, varmistettiin, että osallistujat saavat tietoonsa tärkeät näkökulmat ja tiedot tutkimukseen liittyen sekä ymmärtävät heidän oikeutensa (Cohen, ym., 2018, s. 122). Lisäksi jokaisen haastattelun alussa osallistujille luettiin ääneen etukäteen laadittu haastattelun alustus (ks. Liite 2), jossa varmistettiin osallistujien olevan tietoisia oikeuksistaan sekä informoitiin henkilötietojen ja tutkimusaineiston käsittelystä. Alustuksessa muistutettiin haastattelun nauhoittamisesta ja kysyttiin haastateltavalta suullinen suostumus siihen.

Luottamuksellisia tutkimusaineistoja käytettiin vain tutkimustarkoituksiin tämän tutkimuksen yhteydessä (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 156) ja vain tutkimuksen tekijöillä on pääsy tutkimusaineistoon. Tutkimukseen osallistujille kerrottiin etukäteen, että henkilötietoja tullaan käyttämään vain aineistonkeruuta varten, ja vain tutkimuksen kannalta välttämättömät henkilötiedot kerättiin (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019, s. 12). Haastatteluiden nauhoitukset tullaan tuhoamaan heti tutkimuksen valmistuttua. Anonyymi tutkimusaineisto säilytetään ilman henkilötietoja maksimissaan kolme vuotta tutkimuksen valmistumisen jälkeen.

Tutkimuksen osallistujille laaditut koodinimet takaavat osallistujien anonymiteetin (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 155–156). Koodinimiä käytettiin litteroidussa haastatteluaineistossa osallistujia nimetessä (Cohen, ym., 2018, s. 130). Anonymiteetin säilyttämiseksi jo litterointivaiheessa jätettiin haastateltavien vastauksista pois henkilökohtaisia tietoja, kuten paikannimet tai henkilöiden nimet. Suomalaisia opesomettajia on vielä vähän, joten tietyn

aiheen yhteydessä on mahdollista, että tutkimuksen lukija voisi arvata kenestä opesomettajasta on kyse, jos seuraa opesomeja ja tuntee aiheet, joista opettajat puhuvat tileillään. Tuloksia raportoitaessa osasta sitaateista jätettiin koodinimet merkitsemättä, jotta mahdollisesti anonymiteetin paljastavaa sitaattia ei pystyisi yhdistämään osallistujan muihin vastauksiin. Haasteltavien likimääräisiä seuraajamääriä voitiin tässä tutkimuksessa kertoa, koska ne ovat muuttuvia, ja täten eivät ole riski anonymiteetille.

Esihaastattelun avulla pyrittiin parantamaan tutkimusmenetelmän luotettavuutta varmistamalla, että haastattelukysymykset ovat ymmärrettäviä ja tarkoituksenmukaisia tutkimusongelmien kannalta. Lisäksi esihaastattelussa päästiin kokeilemaan, miten haastattelukysymysten suunniteltu järjestys toimii käytännössä. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2009, s. 164.) Esihaastatteluun osallistuneelle opettajalle kerrottiin, että osallistuu esihaastatteluun ja häntä pyydettiin antamaan palautetta haastattelukysymysten selkeydestä. Osaa haastattelukysymyksistä päädyttiin selkeyttämään esihaastateltavan opettajan palautteesta, minkä odotettiin lisäävän tutkimusmenetelmän luotettavuutta. Toisaalta on hyvä ottaa huomioon, että muokkaukset tehtiin yhden henkilön kommenttien pohjalta ja joltain toiselta henkilöltä kysyttäessä muutosehdotukset olisivat voineet olla erilaisia.

Tutkimusprosessin aikana tutkimusongelmia muutettiin kerran. Tutkimuksen luotettavuutta pyrittiin parantamaan muuttamalla tutkimusongelmia. Näin kerätty tutkimusaineisto saatiin hyödynnettyä monipuolisemmin. Alkuperäisissä tutkimusongelmissa haettiin erikseen tekijöitä, jotka innostivat aloittamaan ammatillisen sosiaalisen median tilin ylläpitämisen sekä erikseen tekijöitä, jotka motivoivat tilin ylläpitämisen jatkamisessa. Aineistoa analysoidessa huomattiin, että vastaukset näihin ongelmiin olivat sisällöltään samankaltaiset, joten ne päätettiin yhdistää yhdeksi tutkimusongelmaksi. Lisäksi yksi alkuperäisistä tutkimusongelmista liittyi siihen, miten ammatillisen sosiaalisen median tilin ylläpitäminen vaikuttaa opettajan omaan työhön. Aineistosta tuli esille paljon tutkimusongelmaan liittyvää sisältöä, mutta esiin nousi myös merkittävä määrä aineistoa, joka ei vastannut suoraan asetettuun tutkimusongelmaan. Tästä syystä päätettiin muodostaa yksi kokonaan uusi tutkimusongelma, millä tutkittiin sisällöntuottamisen yhteyttä opettajan oppilaisiin, heidän huoltajiinsa sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Monimetodisuus tai metodinen triangulaatio eli usean eri tutkimusmenetelmän käyttäminen olisi voinut lisätä tutkimuksen luotettavuutta (Hirsjärvi ym., 2016, s. 233). Aineistonkeruuta olisi voinut toteuttaa haastattelun lisäksi erikseen täytettävällä kyselylomakkeella tai

havainnoimalla opesomettajien käyttäjätilejä Instagramissa. Tutkimuksen aiheesta olisi voinut ilmetä laajempia näkökulmia, jos olisi käytetty useampaa tutkimusmenetelmää (Hirsjärvi & Hurme, 2022). Tutkijatriangulaatio eli useamman tutkijan osallistuminen tutkimuksen toteutukseen voi lisätä tutkimuksen luotettavuutta (Hirsjärvi ym., 2016, s. 233; Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 168). Tämän tutkimuksen toteuttamiseen osallistui kaksi tekijää. Kahden tekijän osallistuminen parantaa luotettavuutta esimerkiksi siten, että tulokset eivät perustu vain yhden henkilön analyysiin, vaan molemmat henkilöt ovat analysoineet aineistoa. Lisäksi kirjoittaessa mahdolliset virheet tuli huomattua ja korjattua helpommin. Välttääkseen aineistonvääristymisen, tutkijan on pohdittava sanamuotonsa tarkkaan ja vältettävä minkäänlaista johdattelua (Turtiainen & Östman, 2013, s. 61). Haastattelutilanteissa toinen pystyi kysymään myös tarkentavia kysymyksiä, jotka olisi voinut jäädä kysymättä yksin tehdessä. Tarkentavilla ja täydentävillä lisäkysymyksillä pyrittiin minimoimaan mahdolliset väärinymmärrykset silloin, kun vastaukset jäivät haastattelijoille epäselviksi.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta pohtiessa on hyvä kiinnittää huomiota puolueettomuuteen (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 160). Tutkijalla on usein tutkittavasta ilmiöstä oma ennakkokäsitys, jota hän saattaa tiedostamattaan pyrkiä vahvistamaan tai kumoamaan ja mikä johtaa tavallisesti aineiston vääristymiseen (Turtiainen & Östman, 2013, s. 61).

Opettajien ylläpitämät ammatilliset sosiaalisen median tilit valikoituivat aiheeksi omasta mielenkiinnostuksestamme aihetta kohtaan. Seurasimme joitakin opesometilejä jo ennen tutkimuksen toteuttamista, mikä on voinut luoda jonkinlaisen ennakkokäsityksen aiheesta. On myös huomioitava, että meillä oli jo ennen tutkimuksen tekoa ennakkotietoa Instagramista ja siellä tapahtuvasta sisällöntuottamisesta. Tutkimuksessa kuitenkin keskityttiin aiempaan teoriaan ja haastattelutilanteissa pyrittiin välttämään ennakkokäsitysten mahdollisesti aiheuttamaa johdattelua.

Tutkimuksen eettisyyden ja keskeisten arvojen ytimessä on tavoite tuottaa uutta ja merkityksellistä tietoa aiheista, joista tiedetään vielä vähän. Suunnitelmavaiheessa on hyvä pohtia, miten ja kenelle tämä tutkimus voi olla hyödyksi. (Vuori, 2021b.) Tutkimuksen aihe on tuore, jonka vuoksi tutkimustietoa aiheesta on vähemmän. Tutkimuksen luotettavuuden kannalta on eduksi, että tutkimukseen on saatu sisällöntuottajia, joilla on suuri seuraajamäärä. Voidaan olettaa, että opettajat, joilla on paljon seuraajia, ovat ylläpitäneet opesometiliä jo muutamia vuosia ja täten pystyvät vastaamaan sisällöntuottamiseen liittyviin kysymyksiin paremmin kuin vasta aloittaneet opesomettajat. Tutkimus tuo uutta tietoa siitä, miksi opettajat perustavat opesomen ja mikä motivoi sen ylläpitämisessä sekä miten opesomen ylläpitäminen

on yhteydessä opettajan työhön. Tutkimuksesta on hyötyä opettajille, koska tulosten esille tuoma opesomen positiivinen yhteys opettajan työhön, kuten esimerkiksi vertaistuki oman työyhteisön ulkopuolelta, voi inspiroida opettajia perustamaan oman opesomen. Aiheen tutkimisen yleistyminen voi myös kannustaa virallista tahoa, kuten opettajien ammattijärjestöä tai kuntia laatimaan tarkemmat ohjeet opesomen ylläpitämiseen. Selkeät ja yhteiset pelisäännöt voisivat auttaa opettajia toimimaan sosiaalisessa mediassa vastuullisesti sekä lisätä opettajien varmuutta opesomen ylläpitämiseen. Virallisen tahon kannanotto tähän teemaan olisi todennäköisesti opettajasisällöntuottajien keskuudessa toivottu.

8.3 Jatkotutkimusehdotukset

Tulosten perusteella yhteyksiä opesomen ylläpitämisen ja opettajan työn välillä löytyi laajasti monista eri näkökulmista. Tutkimusta tehdessä esiin nousi kuitenkin myös paljon uusia jatkotutkimusideoita, joita tässä luvussa esitellään seuraavaksi. Tutkimustuloksissa nousi keskeisesti esille opesomeista saatavan vertaistuen merkitys ja tärkeys. Jatkossa vertaistuen merkitystä voitaisiin tutkia ensinnäkin siitä näkökulmasta, millaista vertaistuki on opettajien välillä, joista toinen ylläpitää omaa opesometiliä ja toinen ei. Toiseksi voitaisiin tutkia vertaistukea opettajien välillä, jotka kummatkin ylläpitävät omia opesometilejään. Näistä vertaistuki suhteista voitaisiin saada erilläänkin mielenkiintoista jatkotutkimusta, mutta lisäksi näiden suhteiden vertaistukeen liittyviä eroja olisi kiinnostavaa tutkia tarkemmin.

Opesomejen kaupallistuminen nousi tässä tutkimuksessa myös isoksi temaksi. Opesomejen kaupallistuminen mahdollistaisi monta erilaista jatkotutkimusaihetta. Jatkossa voitaisiin tehdä tarkempaa tutkimusta keskittyen siihen, millaisiksi opettajat kokevat sisällöntuottajien kaupalliset julkaisut ja heidän itsevalmistamat maksulliset opetusmateriaalit. Tästä aiheesta olisi mielenkiintoista saada tietää esimerkiksi, kuinka pedagogisesti perusteltuina, luotettavina ja laadukkaina opettajat pitävät muiden opettajien itse suunnittelemaa ja toteuttamia opetusmateriaaleja. Lisäksi voitaisiin tutkia, kokevatko opettajat, että kouluilla pitäisi olla suuremmat resurssit ostaa toisen opettajan itsevalmistamaa opetusmateriaalia.

Kaupallistumiseen liittyvä olennaisesti tässäkin tutkimuksessa esiin noussut yrittäjyys. Se olisi jatkotutkimusaiheena uusi ja tuore näkökulma opesomen tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Yrittäjyysnäkökulmasta voisi tutkia esimerkiksi sitä, miksi opettajat ovat halunneet perustaa yrityksen ja olisiko opettajan työtä mahdollista jättää kokonaan pois tai vähemmälle ja keskittyä vain yrittäjänä toimimiseen.

Opettajien työhyvinvointi on ollut viime vuosina todella laajasti ja monesta eri näkökulmasta puhuttava aihe. Aiempi tutkimus (Kelly & Antonio, 2016) on osoittanut, että sosiaalisesta mediasta saadulla vertaistuellalla on merkitystä opettajien työtyytyväisyyteen ja työhyvinvointiin. Työhyvinvointiin ja opesometileihin liittyvä tutkimus voisi tuoda tutkimuskentälle paljon uutta ja arvokasta tietoa, jolla voitaisiin omalta osaltaan edistää lisää opettajien työhyvinvointia. Toinen työhyvinvoinnin ja opesomen ylläpitämisen yhdistävä teema on opesomen ylläpitämiseen käytetty aika, jota voisi olla myös mielenkiintoista tutkia lisää osana opesomea ja työhyvinvointia yhdistävää tutkimusta.

Lähteet

- Arantes, J., & Buchanan, R. (2023). Educational data advocates: Emerging forms of teacher agency in postdigital classrooms. *Learning, Media and Technology*, 48(3), 493–513. <https://doi.org/10.1080/17439884.2022.2087084>
- Carpenter, J. P., & Harvey, S. (2019). “There’s no referee on social media”: Challenges in educator professional social media use. *Teaching and Teacher Education*, 86, 102904. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.102904>
- Carpenter, J. P., & Krutka, D. G. (2014). Engagement through microblogging: Educator professional development via Twitter. *Professional Development in Education*, 41(4), 707–728. <https://doi.org/10.1080/19415257.2014.939294>
- Carpenter, J. P., Morrison, S. A., Craft, M., & Lee, M. (2020). How and why are educators using Instagram? *Teaching and Teacher Education*, 96, 103149. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2020.103149>
- Carpenter, J. P., Morrison, S. A., Shelton, C. C., Clark, N., Patel, S., & Toma-Harrold, D. (2024). How and why educators use TikTok: Come for the fun, stay for the learning? *Teaching and Teacher Education*, 142, 104530. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2024.104530>
- Carpenter, J. P., & Shelton, C. C. (2024). Educators’ perspectives on and motivations for using TeachersPayTeachers.com. *Journal of Research on Technology in Education*, 56(2), 218–232. <https://doi.org/10.1080/15391523.2022.2119452>
- Carpenter, J. P., Shelton, C. C., Curcio, R., & Schroeder, S. (2021). The education influencer: New possibilities and challenges for teachers in the social media world. In *Society for Information Technology & Teacher Education International Conference*, 1712-1721. Association for the Advancement of Computing in Education (AACE). <https://www.learntechlib.org/primary/p/219338/>
- Carpenter, J. P., Shelton, C. C., & Schroeder, S. E. (2023). The education influencer: A new player in the educator professional landscape. *Journal of Research on Technology in Education*, 55(5), 749–764. <https://doi.org/10.1080/15391523.2022.2030267>
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education* (8th ed., Vol. 1). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315456539>
- Freeed.com. (2024). *Oppimateriaalien myynti Freeed-verkkokaupassa*. <https://company.freeed.com/maksullisten-materiaalien-jakaminen> [Viitattu 13.11.2024.]

- Hirsjärvi, S., & Hurme, H. (2022). *Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö* (2. painos). Gaudeamus.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2016). *Tutki ja kirjoita* (21.painos.). Tammi.
- Instagram.com. (2024). *About Instagram*. <https://about.instagram.com/> [Viitattu 26.05.2024.]
- Kallio, A. (2021). Litterointi. Teoksessa Vuori, J. (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/> [Viitattu 08.05.2024.]
- Kelly, N., & Antonio, A. (2016). Teacher peer support in social network sites. *Teaching and Teacher Education*, 56, 138–149. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2016.02.007>
- Kimmons, R., & Veletsianos, G. (2014). The fragmented educator 2.0: Social networking sites, acceptable identity fragments, and the identity constellation. *Computers and Education*, 72, 292–301. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2013.12.001>
- Kuula-Luummi, A. (2021). Tutkimuslupa, suostumus, informointi ja tietosuojat. Teoksessa Vuori, J. (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/> [Viitattu 3.12.2024.]
- Lahtinen, N. & Haanpää, S. (2012). Juridinen näkökulma opettajan toimintaan sosiaalisessa mediassa. Teoksessa Niemi, H. & Sarras, R. (toim.) *Tykkää tästä! : Opettajan ammattietiikka sosiaalisen median ajassa*. PS-kustannus.
- Lantz-Andersson, A., Lundin, M., & Selwyn, N. (2018). Twenty years of online teacher communities: A systematic review of formally-organized and informally-developed professional learning groups. *Teaching and Teacher Education*, 75, 302–315. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2018.07.008>
- Leaver, T., Abidin, C., & Highfield, T. (2020). *Instagram: visual social media cultures* (1st ed.). Polity Press.
- Lehtinen, D. (2023). Twitterin lintulogo vaihtui X:ksi. *Helsingin Sanomat*. <https://www.hs.fi/talous/art-2000009737685.html> [Viitattu 08.04.2024]
- Luukkainen, O. (2012). Opettajan vastuun rajat ja rajattomuus sosiaalisen median keskellä. Teoksessa Niemi, H. & Sarras, R. (toim.) *Tykkää tästä! : Opettajan ammattietiikka sosiaalisen median ajassa*. PS-kustannus.
- Macià, M., & García, I. (2016). Informal online communities and networks as a source of teacher professional development: A review. *Teaching and Teacher Education*, 55, 291–307. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2016.01.021>

- Nagle, J. (2018). Twitter, cyber-violence, and the need for a critical social media literacy in teacher education: A review of the literature. *Teaching and Teacher Education*, 76, 86–94. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2018.08.014>
- Newton, J. & Williams, M. (2022). Instagram as a Special Educator Professional Development Tool: A Guide to Teachergram. *Journal of Special Education Tehnology*, 37(3), 447–452. <https://doi.org/10.1177/01626434211033596>
- Niemi, H. (2012). Opettajan vastuun rajat ja rajattomuus sosiaalisen median keskellä. Teoksessa Niemi, H. & Sarras, R. (toim.) *Tykkää tästä! : Opettajan ammattietiikka sosiaalisen median ajassa*. PS-kustannus.
- OAJ:n opetusalan eettinen neuvottelukunta (2019). *Opetusalan eettisen neuvoston kannanotto* 7.5.2019. Opettaja somessa. https://www.oaj.fi/contentassets/d0ef6d7d60c64a4eb52b3bdb1620a0ac/opettajasomesa_versio_7.5.2019.pdf Saatavilla sivustolla: <https://www.oaj.fi/tyoelamaopas/opetustyon-eettiset-periaatteet2/opetusalan-eettinen-neuvottelukunta/#neuvottelukunnan-kannanotot> [Viitattu 14.10.2024].
- Pittman, M., & Reich, B. (2016). Social media and loneliness: Why an Instagram picture may be worth more than a thousand Twitter words. *Computers in Human Behavior*, 62, 155–167. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.03.084>
- Prestridge, S. (2019). Categorising teachers' use of social media for their professional learning: A self-generating professional learning paradigm. *Computers and Education*, 129, 143–158. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2018.11.003>
- Puusa, A. (2020a). Haastattelutyypit ja niiden metodiset ominaisuudet. Teoksessa Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus.
- Puusa, A. (2020b). Näkökulmia laadullisen aineiston analysointiin. Teoksessa Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus.
- Puusa, A., & Juuti, P. (2020). Laadullisen tutkimuksen olemus. Teoksessa Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus.
- Pönkä, H. (2017). *Open somekirja*. Docendo.
- Pöyry. (2023) Lobbareista influenssereihin: Poliitiikan uudet vaikuttajat. Teoksessa Reinikainen, H., & Laaksonen, S.-M. *Vaikuttava viestintä 2023*. ProCom – Viestinnän ammattilaiset ry. <https://doi.org/10.31885/9789526973746>
- Richter, E., Carpenter, J. P., Meyer, A., & Richter, D. (2022). Instagram as a platform for teacher collaboration and digital social support. *Computers and Education*, 190, 104624. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2022.104624>

- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. (2009). *KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto*. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/tietoarkisto/julkaisut/kvalimotv.pdf>
Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Saatavilla sivustolla:
<https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/> [Viitattu 10.12.2024].
- Safko, L. (2012). *The Social Media Bible : Tactics, Tools, and Strategies for Business Success* (3rd ed.). Wiley.
- Salmela-Aro, K. & Nurmi, J.-E. (2017). Johdanto. Teoksessa Salmela-Aro, K. & Nurmi, J.-E. (toim.) *Mikä meitä liikuttaa: motivaatiopsykologian perusteet* (3., täysin uudistettu painos.). PS-kustannus.
- Sanastokeskus ry. (2017). TEPA-termipankki.
<https://termipankki.fi/tepa/fi/haku/sosiaalinen%20media> [Viitattu 08.11.2024].
- Schroeder, S., Curcio, R., & Lundgren, L. (2019). Expanding the Learning Network: How Teachers Use Pinterest. *Journal of Research on Technology in Education*, 51(2), 166–186. <https://doi.org/10.1080/15391523.2019.1573354>
- Shelton, C. C., & Archambault, L. M. (2019). Who Are Online Teacherpreneurs and What Do They Do? A Survey of Content Creators on TeachersPayTeachers.com. *Journal of Research on Technology in Education*, 51(4), 398–414.
<https://doi.org/10.1080/15391523.2019.1666757>
- Shelton, C., Curcio, R., & Schroeder, S. (2020). Instagramming their hearts out: Teacher influencers on Instagram. In *Society for information technology & teacher education international conference*, 1486-1492. Association for the Advancement of Computing in Education (AACE). <https://www.learntechlib.org/primary/p/215915/>
- Shelton, C., Geiger, T., & Archambault, L. (2021). Becoming a better teacher through online teacherpreneurship? Factors influencing online teacherpreneurs' perceived gains in teaching practice. *The Elementary School Journal*, 122(1), 8–25.
<https://doi.org/10.1086/715521>
- Tafesse, W., & Wood, B. P. (2021). Followers' engagement with instagram influencers: The role of influencers' content and engagement strategy. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 58, 102303. <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2020.102303>
- Thunman, E., & Persson, M. (2018). Ethical dilemmas on social media: Swedish secondary teachers' boundary management on Facebook. *Teacher Development*, 22(2), 175–190.
<https://doi.org/10.1080/13664530.2017.1371634>

- Trust, T. (2012). Professional Learning Networks Designed for Teacher Learning. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 28(4), 133–138.
<https://doi.org/10.1080/21532974.2012.10784693>
- Trust, T., Krutka, D. G., & Carpenter, J. P. (2016). “Together we are better”: Professional learning networks for teachers. *Computers and Education*, 102, 15–34.
<https://doi.org/10.1016/j.compedu.2016.06.007>
- Tuomi, J., & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi.
- Turtiainen, R. & Östman, S. (2013). Verkkotutkimuksen eettiset haasteet: Armi ja anoreksia. Teoksessa Laaksonen S.-M., Matikainen J. & Tikka M. (toim.) *Otteita verkosta: verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Vastapaino.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa*. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3/2019. TENK.
https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf Saatavilla sivustolla: <https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot> [Viitattu 4.12.2024.]
- Vartiainen, M. (2017). Digitalisoituvat työelämän liikevoimat. Teoksessa Salmela-Aro, K. & Nurmi, J.-E. (toim.) *Mikä meitä liikuttaa: motivaatiopsykologian perusteet* (3., täysin uudistettu painos.). PS-kustannus.
- Vasalampi, K. (2017). Itsemääräämisteoria. Teoksessa Salmela-Aro, K. & Nurmi, J.-E. (toim.) *Mikä meitä liikuttaa: motivaatiopsykologian perusteet* (3., täysin uudistettu painos.). PS-kustannus.
- Vuori, J. (2021a). Laadullinen sisällönanalyysi. Teoksessa Vuori, J. (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/> [Viitattu 27.05.2024.]
- Vuori, J. (2021b). Tutkimuseettiikka ihmistieteissä. Teoksessa Vuori, J. (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/> [Viitattu 3.12.2024.]

Liitteet

Liite 1. Tietosuojaseloste

1. Rekisterin nimi	Opettajavaikuttajat sosiaalisessa mediassa
2. Rekisterinpitäjä	Polina Brendoeva, [REDACTED] Olga Halmajärvi, [REDACTED] Turun yliopisto, kasvatustieteiden laitos, Assistentinkatu 5, 20500 Turku
3. Vastuuhenkilön yhteystiedot	Tuire Palonen, [REDACTED]
4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot	Polina Brendoeva, [REDACTED] Olga Halmajärvi, [REDACTED]
5. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja käsittelyn oikeusperuste	Tutkimuksessa kerätään haastatteluita, joissa kysytään opettajavaikuttajien työvuosien määrää ja vuosien määrää sosiaalisessa mediassa. Instagram-tiliä käytetään haastattelukutsun lähettämiseen. Haastatteluissa kerätään tietoa opettajavaikuttajien kokemuksista opettajavaikuttajana olemisesta. Henkilötietojen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaisena käsittelyperusteena on ☒ käsittely on tarpeen tieteellistä tutkimusta varten (yleinen etu 6 art. 1 a- kohta) ☐ rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojen käsittelyyn (suostumus 6 art. 1 e-kohta) ☐ muu mikä _____
6. Käsiteltävät henkilötietoryhmät	Rekisteriin talletetaan rekisteröidystä seuraavia tietoja: Instagram-tili, työvuosien määrä, vuosien määrä sosiaalisessa mediassa, kokemuksia ja käsityksiä sosiaalisessa mediassa opettajana olemisesta.
7. Henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät.	Tietoja ei siirretä eikä luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle.
8. Tiedot tietojen siirrosta kolmansiin maihin	Henkilötietoja ei luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.
9. Henkilötietojen säilyttämisaika tai sen määrittämisen kriteerit	Haastattelunauhoitteista kirjoitetaan tekstitiedostot ja nauhoitteet tuhotaan. Samalla tutkimusaineistosta poistetaan suorat tunnistetiedot. Tietoja säilytetään enintään 1.6.2028 asti, jonka jälkeen aineisto hävitetään tietoturvalisesti.

10. Rekisteröidyn oikeudet	Rekisteröidyllä on oikeus pyytää pääsy häntä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä oikeus pyytää tietojensa oikaisemista tai poistamista taikka käsittelyn rajoittamista tai vastustaa niiden käsittelyä. Oikeutta henkilö tietojen poistamiseen ei sovelleta tieteellisessä tai historiallisessa tutkimustarkoituksessa silloin, kun poisto-oikeus todennäköisesti estää käsittelyn tai vaikeuttaa sitä suuresti. Poisto-oikeuden toteuttamista arvioidaan tapauskohtaisesti. Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle.
11. Tiedot siitä, mistä henkilötiedot on saatu	Haastattelukutsujen lähettämiseksi kerätään Instagram-tilit. Muut tiedot kerätään suoraan haastattelututkimukseen osallistuvilta.
12. Tiedot automaattisen päätöksenteon ml. profiloinnin olemassaolosta	Tietoja ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon tai profiloinnin tekemiseen.

Liite 2. Haastattelurunko

Haastattelun alustus

Keräämme tällä haastattelulla tutkimusaineistoa meidän graduamme varten. Gradumme aiheena on opettajavaikuttajat Instagramissa. Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja tutkimuksen voi keskeyttää koska tahansa syytä ilmoittamatta. Tutkimuksessa käsitellään henkilötietoja voimassa olevan tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Kerättyä tietoa ja tutkimusaineistoa käsitellään luottamuksellisesti lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Mikäli haastateltavan vastauksissa tulee esille hänen Instagram-tiliinsä yhdistettäviä tietoja, ne sensuroidaan täysin raportointi vaiheessa. Litterointivaiheessa jokaiselle haastateltavalle annetaan koodinimi, jolloin yksittäinen henkilö ei ole tunnistettavissa. Tietoja käsitellään luottamuksellisesti ja tietoja ei anneta tutkimuksen ulkopuolisille henkilöille. Haastattelu nauhoitetaan, jotta aineisto voidaan litteroida. Nauhoitus säilytetään Turun yliopiston tietosuojaohjeiden mukaisesti enintään viisi vuotta ja hävitetään sen jälkeen.

Haastattelukysymykset:

1. Kauanko olet työskennellyt opettajana?
2. Kauanko olet ylläpitänyt opesomea?
3. Mikä innosti sinua aloittamaan opesomen ylläpitämisen?
  - a. Mikä luettelemistasi asioista innosti eniten aloittamaan opesomen?
4. Seurasitko muita opesomeja Instagramissa ennen oman tilin perustamista?
  - a. Vaikuttiko se omaan innostukseen perustaa opesomea?
5. Motivoiko sinua nykyään opesomen ylläpitämisessä samat tekijät, jotka aikaisemmin innostivat opesomen aloittamiseen?
6. Onko opesomen ylläpitäminen tuonut uusia tekijöitä, jotka nykyään motivoivat opesomen ylläpitämisessä?
7. Mikä kaikista mainitsemistasi motivoivista tekijöistä on sinulle tärkein?
8. Mitä positiivista opesomen ylläpitäminen on tuonut omaan työhön?
9. Onko opesomen ylläpitäminen tuonut omaan työhön jotain negatiivista?
  - a. Oletko joskus harkinnut lopettavasi opesomen ylläpitämisen näiden negatiivisten tekijöiden takia?
10. Koetko, että opesomen ylläpitäminen on vaikuttanut omaan opettajaidentiteettiisi? (Siihen millainen opettaja olet/omaan opettajuuteesi) Miten?
11. Koetko, että olet voinut opesomen ansiosta tuoda paremmin esille opettajan työn hyviä puolia? Miten?
  - a. Entä oletko voinut tuoda esille opettajan työn epäkohtia? Miten?
12. Oletko opesomea aloittaessasi ollut epävarmempi jakamistasi materiaaleista ja pedagogisista ratkaisuista kuin tällä hetkellä?
  - a. Koetko, että siihen on vaikuttanut opesomen ylläpitäminen vai saatu kokemus opettajan työstä?

13. Teetkö kaupallisia yhteistöitä?
  - a. Jos kyllä:
    - i. Miksi teet kaupallisia yhteistöitä?
    - ii. Miten olet päätenyt tekemään kaupallista yhteistyötä?
  - b. Jos ei:
    - i. Kiinnostaisiko sinua tehdä kaupallista yhteistyötä? Miksi?
14. Vaikuttaako opesomen ylläpitäminen koulun ja kodin väliseen yhteistyöhön? Millä tavalla?
15. Tietävätkö oppilaasi, että ylläpidät opesomea?
  - a. Miltä sinusta tuntuu, jos oppilaasi seuraavat opesomeasi tai kommentoivat sinun julkaisuihisi?
16. Miten huolehdit työajan ja vapaa-ajan rajaamisesta opesomen näkökulmasta?
17. Oletko aktiivisesti vuorovaikutuksessa sinun seuraajiesi kanssa?
18. Oletko auttanut muita opettajia sinun omien materiaaliesi käyttämisessä?
19. Koetko, että olet saanut vertaistukea muilta kollegoilta sosiaalisen median kautta? Millaisissa asioissa tai tilanteissa olet saanut vertaistukea?
20. Pidätkö vuorovaikutusta muiden kollegoiden kanssa sosiaalisessa mediassa tärkeänä? Miksi?
21. Haluatko kertoa jotain muuta aiheeseen liittyen?